

ÁRPÁS KÖZSÉG

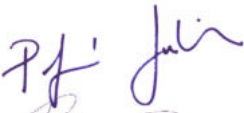
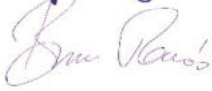
TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK MÓDOSÍTÁSA

*Rábaköz-Tóköz vízpótlás fejlesztéséhez
kapcsolódó módosítás
2023*

EGYSZERŰSÍTETT ELJÁRÁS

ÁRPÁS KÖZSÉG
TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK MÓDOSÍTÁSA
 RÁBAKÖZ-TÓKÖZ VÍZPÓTLÁS FEJLESZTÉSÉHEZ
 KAPCSOLÓDÓ MÓDOSÍTÁS

VÉLEMÉNYEZÉSI DOKUMENTÁCIÓ

MEGRENDELŐ:	ÁRPÁS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA 9132 ÁRPÁS, KÁPOLNA TÉR 8. KÉPVISELŐJE: Szabóné Kovács Alice Polgármester Németh Iván Főépítész		
KÖLTSÉGVISELŐ:	VIZITERV ENVIRON KFT. 4400 NYÍREGYHÁZA, SZÉCHENYI U. 15. KÉPVISELŐJE: Gacsályi József Ügyvezető		
TERVEZŐ:	VÁROS-TEAMPANNON KFT. 1053 BUDAPEST, VERES PÁLNÉ UTCA 7. KÉPVISELŐJE: Koszorú Bálint Ügyvezető		
TERVEZŐK:			
	Koszorú Lajos	Vezető településtervező TT/1 01-1346	Város-Teampannon Kft.
	Tábori Attila	Településtervező, Területrendező tervező TR 01-0402	Város-Teampannon Kft.
	Magó Zsófia	Tájépítésszámológ	Város-Teampannon Kft.
	Szekeres Petra	Településszámológ	Város-Teampannon Kft.
	Virág Debóra	Tájépítésszámológ	Város-Teampannon Kft.
	Móri Anna	Tájépítésszámológ TK 13-1323	egyéni vállalkozó
	Polgár Judit	Szociológus	Üzenet Kft.
	Busz Tamás	Építőmérnök	PARTNER Mérnöki Iroda Kft.

Az állami alapadatok az Önkormányzat által szolgáltatott digitális földhivatali térkép (forrás: Lechner Tudásközpont szolgáltatja állami alapadat; adatszolgáltatás dátuma: 2023. május). Ez a terv a Város-Teampannon Kft. szellemi tulajdonát képezi. Védelméről a 1999. évi LXXVI. törvény, felhasználásáról a tervezési/vállalkozási szerződés rendelkezik.

A dokumentációban szereplő rajzi munkarészek QGIS és AutoCAD MAP 3D szoftverrel készültek. A fényképeket a Város-Teampannon Kft. készítette a helyszín bejárása során, 2023. március 30-án.

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETŐ.....	3
2. JÓVÁHAGYANDÓ MUNKARÉSZEK	5
2.1. Településszerkezeti terv módosításának határozat tervezete és mellékletei.....	5
2.2. HÉSZ rendelet módosításának tervezete és a szabályozási terv módosításának javaslata	9
3. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT ÉS ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT	12
3.1. A település főbb adatai, elhelyezkedése a településhálózatban.....	12
3.2. Tervezett fejlesztés bemutatása	14
3.3. Tervezési terület bemutatása	17
Területhasználat	17
Tulajdonvizsgálat	19
Telekszerkezet	19
Épített környezet vizsgálata és régészet	20
Településrendezési eszközök hatályos előírásai	21
Korlátozások	23
3.4. Településrendezési javaslat.....	24
3.5. Tájrendezés	28
3.6. Környezeti hatások.....	33
A vizeket érintő hatások.....	35
Az élővilágot érintő hatások	35
3.7. Területrendezési tervekkel való összhang vizsgálata	36
4. MELLÉKLETEK	44

1. BEVEZETŐ

Jelen dokumentáció Árpás Község településrendezési eszközeinek módosítását alapozza meg és a tervezett változtatásokra tesz javaslatot. A dokumentáció magába foglalja a jóváhagyandó munkarészeket, és a tervezési szintnek megfelelően a megalapozó vizsgálatokat, alátámasztó javaslatokat.

Árpás Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 22/2023. (IV.20.) sz. határozatában úgy döntött, hogy támogatja „A Főművi vízpótló rendszerek építési munkái, új hálózatok és rendszerek kialakítása: Rábaköz-Tóköz vízpótlás fejlesztése” című RRF-4.1.1-22-2022-00001 azonosító számú projekt megvalósítását, ennek érdekében módosítja településrendezési eszközeit.

Főművi vízpótlórendszerek építési munkái, új hálózatok és rendszerek kialakítása: Rábaköz–Tóköz vízpótlás fejlesztése című RRF-4.1.1-22-2022-00001 projekt a Kormány **vízgazdálkodási tárgyú projektekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról** szóló 189/2023. (V. 22.) Korm. rendelet 1. melléklete alapján nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügy.

A Kormány 1226/2022. (IV. 7.) Korm. határozata a Gazdaság-újraindítási Akcióterv végrehajtása érdekében Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervéhez kapcsolódó intézkedési lista jóváhagyásáról szóló 1495/2021. (VII. 23.) Korm. határozat módosításáról 1. melléklete (Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervéhez kapcsolódó pályázati rendszerben végrehajtandó intézkedési lista) alapján a **Rábaköz-Tóköz vízpótlás fejlesztése projekt eljárási formája kiemelt.**

A projekt célja a Keszeg-ér összekötése a Vág-Sárdos-Megág-csatornával, illetve ezen vízfolyások rehabilitációja és a víz elvezetése a Kepés-Lesvári csatornáig.

Árpás Község hatályos településrendezési terve a következő:

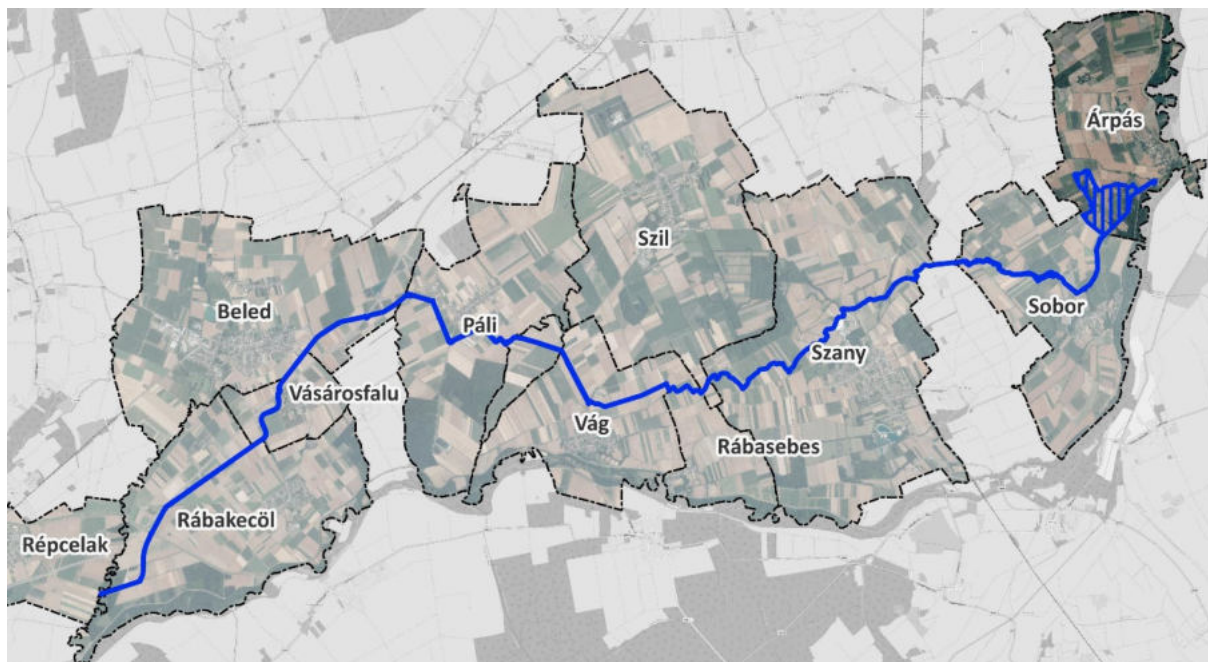
- Árpás Község Önkormányzat Képviselő-testületének 36/2005.(IX.28.) számú határozata a Településszerkezeti tervről (TSZT)
- Árpás Község Önkormányzat Képviselő-testületének 11/2005.(IX.30.) önkormányzati rendelete a Helyi építési szabályzatáról (HÉSZ)

A település Helyi Építési Szabályzata a Nemzeti Jogszabálytárban érhető el egységes szerkezetben: <https://or.njt.hu/eli/v01/370114/r/2005/11>

A forrásként is használt előzetes dokumentumok, a *Rábaköz-Tóköz vízpótlás fejlesztés I. ütem Környezeti hatástanulmánya* 2023 márciusában, a projekt *Előzetes régészeti dokumentációja* pedig 2023 májusában készült el.

A fejlesztés megvalósítása 10 település tervének módosítását teszi szükségessé:

- **Árpás**
- Sobor
- Szany
- Szil
- Rábasebes
- Vág
- Páli
- Beled
- Vásárosfalu
- Rábakecöl

1. ábra: A település elhelyezkedése a tervezési területen, a fejlesztés kékkel jelölve a térképen (alaptérkép: Google Térkép)

Árpás község területén a vízgazdálkodási terület fejlesztésével, valamint a vizes élőhely kijelölésével érintett terület közel 100 ha nagyságú.

2. ábra: Beavatkozással érintett területek

2. JÓVÁHAGYANDÓ MUNKARÉSZEK

2.1. TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV MÓDOSÍTÁSÁNAK HATÁROZAT TERVEZETE ÉS MELLÉKLETEI

**Árpás Község Önkormányzata Képviselő-testületének
..../2023. (.....) önkormányzati határozata
Árpás Község Településszerkezeti Tervének módosításáról**

1. A 36/2005. (IX.28.) számú önkormányzati határozattal jóváhagyott Településszerkezeti Terv az 1. mellékletben jelölt tervezési területek normatartalmával és jelmagyarázatával módosul.
2. Az 1. pont szerinti Településszerkezeti terv módosításához kapcsolódó településszerkezeti tervi leírást a 2. melléklet tartalmazza.

Felelős: polgármester

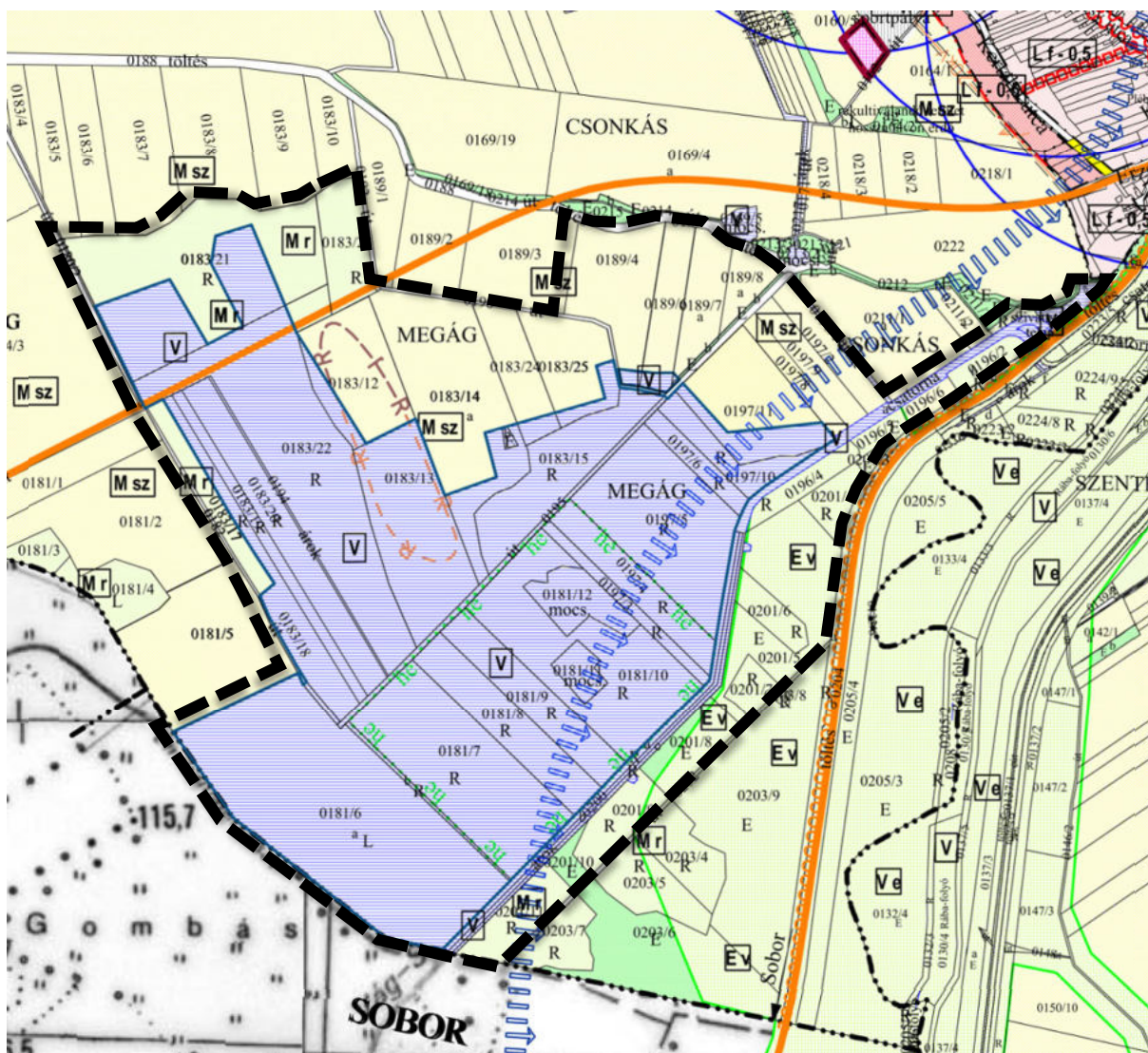
Határidő: azonnal, továbbításra 15 nap

K.m.f.

.....
Szabóné Kovács Alice
polgármester

.....
Tarr Attila
jegyző

1. melléklet a .../2023. (.....) határozathoz: Településszerkezeti terv módosítása

ÁRPÁS KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK MÓDOSÍTÁSA

Jelmagyarázat:

■ ■ ■ | Tervezési terület határa

Jelmagyarázat

Meglévő	Tervezett	
		megyehatár
		közigazgatási határ
		belterületi határ
		beépítésre szánt terület határa

Területfelhasználási elemek

	rét, legelő
	szántó
	gazdasági célú erdőterület
	védőerdő terület
	kert
	vízfolyás, vízfelület
	különleges - temető terület
	különleges - sport és szabadidős terület
	közpark
	kereskedelmi gazdasági terület
	gazdasági ipari zavaró hatású terület - mezőgazdasági üzemi terület
	falusias lakóterület

Közlekedési elemek

		lakóút
		Országos másodrendű főút
		Országos mellékút
		kiépítendő településközi út
		önkormányzati út
		gyalogút
		buszmegálló
		buszmegálló 500 méteres rágyaloglási távolsága

Közmű elemek

		20 kV-os légvezeték és védőtávolsága
--	--	--------------------------------------

Egyebek

		állattartó telep 500 méteres védőtávolsága
		utcaképvédelem
		régészeti lelőhely
		tervezett strand
		tervezett kemping
		tervezett vizitúrakikötő
		ökológiai zöldfolyosó
		természetvédelmi célú erdősítés
		helyileg védett természeti terület
		parti szűrészű vízbázis területe

Aswathi

Koszorú Lajos
TT/1 01-1346

2. melléklet a .../2023. (.....) határozathoz: Településszerkezeti terv leírása

Új beépítésre szánt terület nem kerül kijelölésre a településszerkezeti terven. A módosítás során a Rábaköz-Tóköz vízpótláshoz kapcsolódóan a Vág-Sárdos-Megág-csatorna bővítésének, valamint az időszakos elöntésre szánt terület kialakításának a területigénye kerül kijelölésre. A vízvisszatartás érdekében kb. 84,66 ha mezőgazdasági terület – rét, legelő területfelhasználásból, kb. 11,75 ha mezőgazdasági terület – szántó területfelhasználásból, kb. 0,26 ha véderdő terület területfelhasználásból, illetve kb. 1,05 ha közlekedési terület területfelhasználásból vízgazdálkodási területfelhasználásba kerül átsorolásra.

A módosítás során a műszaki infrastruktúra elemek nem változnak.

2.2. HÉSZ RENDELET MÓDOSÍTÁSÁNAK TERVEZETE ÉS A SZABÁLYOZÁSI TERV MÓDOSÍTÁSÁNAK JAVASLATA

Árpás Község Önkormányzat Képviselő-testületének

..../2023. (.....) önkormányzati rendelete

a Helyi Építési Szabályzatáról szóló 11/2005.(IX.30.) önkormányzati rendelet módosításáról

Árpás Község Önkormányzat Képviselő-testülete az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. § (6) bekezdésének 6. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 1. pontjában, valamint az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva, a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 62. §-ában és 11. mellékletében biztosított véleményezési jogkörében eljáró Győr-Moson-Sopron Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítési Iroda, Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály, Népegészségügyi Főosztály, Közlekedési, Műszaki Engedélyezési, Mérésügyi és Fogyasztóvédelmi Főosztály, Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály, Földhivatali Főosztály, Agrárügyi Főosztály, Növény- és Talajvédelmi Osztály, Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság, Győr-Moson-Sopron Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, Országos Vízügyi Igazgatóság, Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Építési és Közlekedési Minisztérium, Budapest Főváros Kormányhivatala, Honvédelmi Minisztérium, Győr-Moson-Sopron Vármegyei Rendőr-főkapitányság, Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, Országos Atomenergia Hivatal és a partnerségi egyeztetés során beérkezett partneri véleményének alapján a következőket rendeli el:

1. §

(1) Árpás Község Helyi Építési Szabályzatáról szóló 11/2005. (IX. 30.) önkormányzati rendelete az 1. melléklet szerinti 2. melléklettel egészül ki.

2. §

(1) Árpás Község Helyi Építési Szabályzatáról szóló 11/2005. (IX. 30.) önkormányzati rendelete 1. § /3/ bekezdése helyébe a következő lép:

/3/Jelen rendelet csak a szabályozási tervlapjaival együtt érvényes, csak ezekkel együtt módosítható.

3. §

(2) Árpás Község Helyi Építési Szabályzatáról szóló 11/2005. (IX. 30.) önkormányzati rendelete 1. § a következő /4/ bekezdéssel egészül ki:

/4/Jelen rendelet mellékletei:

1. melléklet: Sz-2 – Szabályozási terv (belterület

Sz-4 – Szabályozási terv (külföldi terület), a 2. mellékletben megjelölt szabályozási terv határával érintett terület kivételével

2. melléklet: Sz-4/M1 – Szabályozási terv (külföldi terület - vízrendezés)

4. §

(1) Árpás Község Helyi Építési Szabályzatról szóló 11/2005. (IX. 30.) önkormányzati rendelete 9. §-a a következő /6/-/7/ bekezdésekkel egészül ki:

/6/ Az övezeti paraméterekben előírt legkisebb telekméretnél kisebb telkek is kialakíthatók magánút, vízelétesítmény kialakítása, vagy közműépítmény elhelyezése érdekében.

/7/ Szabályozási vonallal, vagy övezethatárral metszett telek vagy építési telek szabályozási terv szerinti kialakítása akkor is lehetséges, ha az így kialakuló telek vagy építési telek (továbbiakban együtt: maradványtelek) területe és alakja az adott övezetre előírt méreteknél nem felel meg. Építési telek esetében az így kialakuló maradványtelek továbbra is beépíthető.

5. §

(1) Árpás Község Helyi Építési Szabályzatról szóló 11/2005. (IX. 30.) önkormányzati rendelete a 21. § /3/ bekezdésben a „a TH-03-02-23 munkaszámú tervdokumentáció szabályozási tervlapjain” szövegrész helyébe a „szabályozási tervlapokon” szövegrész lép.

6. §

(1) Árpás Község Helyi Építési Szabályzatról szóló 11/2005. (IX. 30.) önkormányzati rendelete a 23. § a következő /7/-/8/ bekezdésekkel egészül ki:

/7/A V-1 jelű vízgazdálkodási övezet időszakos vízborítású terület, mely a Vág-Sárdos-Megág-csatorna vízszintjének és hozamának szabályozását, illetve a vizes élőhely rehabilitációját szolgálja.

/8/ A VKö jelű vízgazdálkodási terület – közlekedési terület övezete a környező területek megközelítésére is szolgáló vízgazdálkodási terület.

7. §

(1) Árpás Község Helyi Építési Szabályzatról szóló 11/2005. (IX. 30.) önkormányzati rendelete a 25. § /2/ bekezdésében a „a TH-03-02-23 munkaszámú tervdokumentáció SZ-2 és SZ-4 jelű szabályozási tervlapjaival” szövegrész helyébe a „szabályozási tervlapokkal” szövegrész lép.

ZÁRÓ RENDELKEZÉS

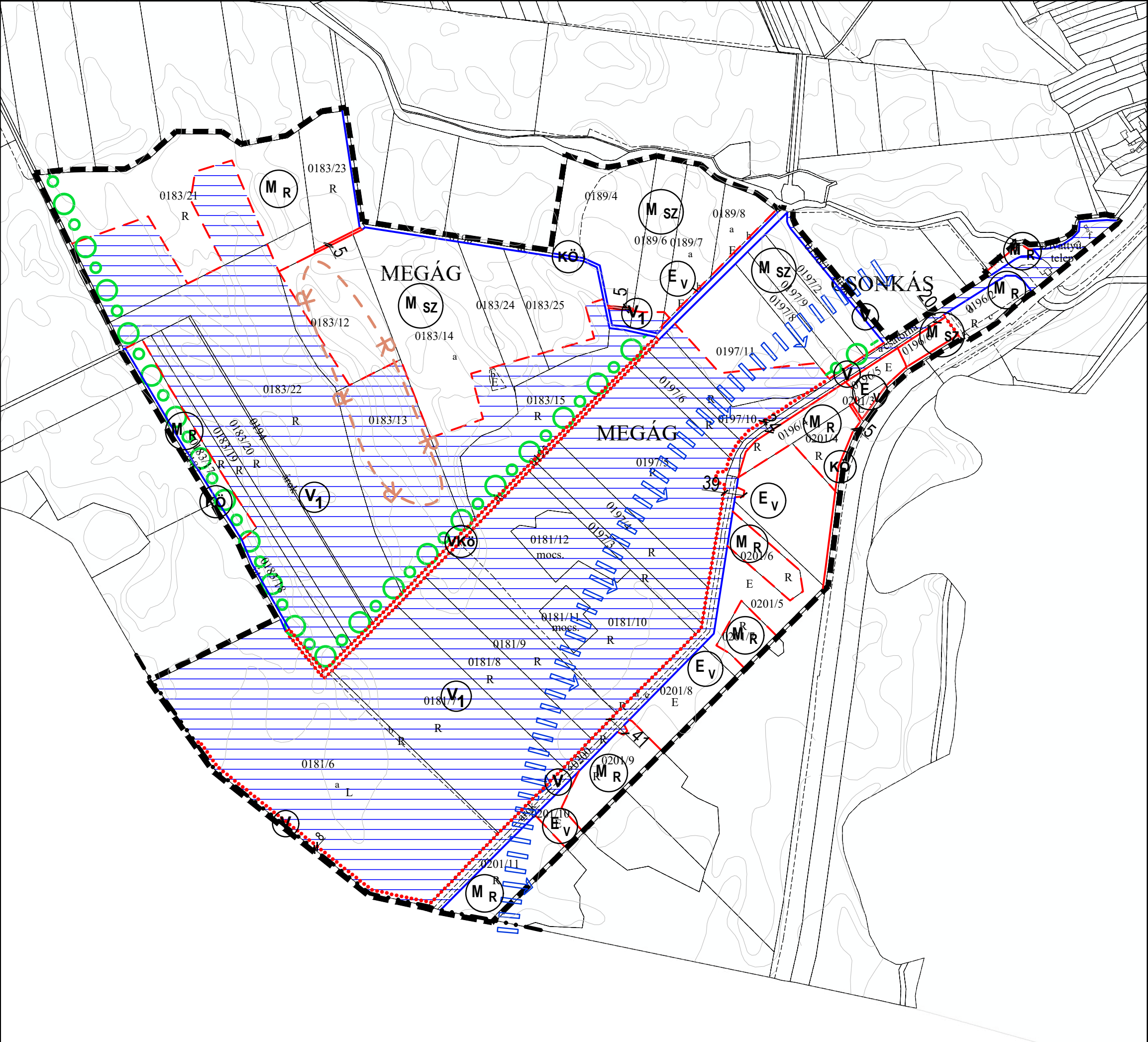
8. §

(1) Jelen rendelet a kihirdetést követő napon lép hatályba.

.....
Szabóné Kovács Alice
polgármester

.....
Tarr Attila
jegyző

1. melléklet a .../2023. (.....) önk. rendelethez: Sz-4/M1 – Szabályozási terv (vízrendezés)

Jelmagyarázat

	Közigazgatási terület határa
	Szabályozási terv határa
	Kialakult állapothoz igazodó szabályozási vonal
	Tervezett szabályozási vonal
	Szabályozási szélesség
	Eltérő területfelhasználás határa
	Eltérő övezetek határa
	Gazdasági célú erdő területe
	Védőerdő területe
	Mezőgazdasági szántó terület
	Mezőgazdasági rét, legelő terület
	Vízgazdálkodási terület
	Vízgazdálkodási terület - erdő
	Vízgazdálkodási terület - rét
	Vízgazdálkodási terület - töltés
	Vízgazdálkodási terület - közlekedési terület
	Országos mellékút
	Közlekedési terület
	Parti szűrésű vízbázis védőtávolsága
	Telepítendő védőfásor

A csatornafejlesztéshez kapcsolódó szabályozás, kótázás a VIZITERV ENVIRON Kft. tervei alapján került betervezésre.

Generál tervező: Város-Teampannon Kft. Iroda: 1053 Budapest, Veres Pálné utca 7. Tel: +36-1-255-6031 E-mail: varos@varosteampannon.hu		Megbízó: ÁRPÁS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA 9132 Árpás, Kápolna tér 8. Megbízás képviselői: Szabóné Kovács Alice Németh Iván	
Munka megnevezése: ÁRPÁS KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK MÓDOSÍTÁSA 2. melléklet a 11/2005. (IX. 30.) Önk. rendelethez SZ-4/M1 - SZABÁLYOZÁSI TERV (vízrendezés)			
Vezető tervező: Koszorú Lajos TT-01 1346/01		Jóváhagyva: .../2023. (.....) önkormányzati rendelettel	
Térmetfelelős tervező: Tábori Attila, Móríz Anna TK-13-1323		Munkatárs, szerkesztő: Győri-Szekeres Petra Virág Debóra	
Dátum: 2023. június		Lépték: M=1:7.500	
"Készült az Állami alapadatok felhasználásával" A Híres Földmérési Ingatlan-nyilvántartási Hivatal alapján. Forrás: Lechner Tudásközpont 2023. május Digitális feldolgozás: AutoCad Map			

3. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT ÉS ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT

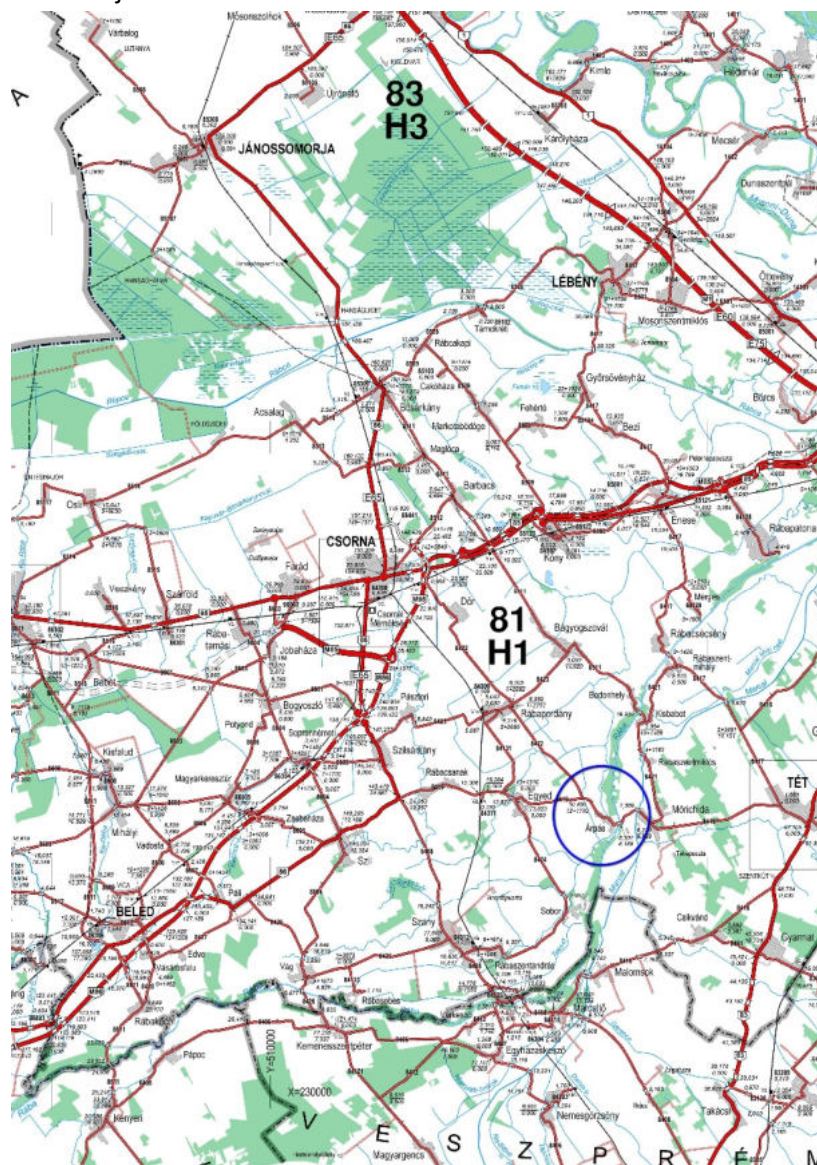
3.1. A TELEPÜLÉS FŐBB ADATAI, ELHELYEZKEDÉSE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN

A település elhelyezkedése a településhálózatban

Árpás település Győr-Moson-Sopron Vármegye déli részén helyezkedik el.

Árpás közúti közlekedési kapcsolatát egyedül a 8419 jelű összekötő út biztosítja kelet-nyugati irányba. Ezen közúton keresztül lehet a szomszédos településeket (Egyed, illetve Mórchida) elérni. A 86-os vagy 83-as főutak is ezen irányokban érhetőek el a településről.

A tervezett fejlesztés Árpás déli közigazgatási határától a Vág-Sárdos-Megág-csatorna menti területeket érinti és a csatornától nyugatra elhelyezkedő mélyfekvésű területre terjed ki. Országos közúthálózati elemet a fejlesztés nem érint.

3. ábra: Árpás elhelyezkedése az országos közúthálózati rendszerben

Árpás településről Csorna 18 km-re; Győr 37 km-re, Pápa 35 km-re található; mint nagyobb városi központok.

A település közúti közlekedési kapcsolatai nem ideálisak, hiányzik a közeli gyorsforgalmi út kapcsolata, illetve az észak-déli irányú kapcsolatai sem megfelelőek.

Közösségi közlekedés

A települést vasúti pálya nem érinti. A legközelebbi vasútállomás a Szany-Rábaszentandrás, mely a településtől 16,0 km-re található.

A település közösségi közlekedését a VOLÁNBUSZ Zrt. biztosítja. A településen a 8419 jelű összekötő út mentén 2 db megállóhely pár található. 9 db vonalszám érinti ezen megállóhelyeket. A menetrendszerinti buszjáratok Győr, Csorna, Szany végállomások felé és felől biztosít kapcsolatot.

A település főbb adatai

A településre vonatkozó főbb alapadatok az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszerben (továbbiakban TEIR) hozzáférhető adatbázis alapján:

ÁRPÁS	2000	2011	2021
Település területe (km ²)	14,27	14,27	14,26
Település belterület (km ²)	-	-	0,46
Település külterület (km ²)	-	-	13,8
Lakónépesség (fő)	286	266	246
Természetes szaporodás/fogyás (ezrelék)	-22,3	8,21	4,14
Öregedési mutató		215,38	113,33
Belföldi odavándorlások (állandó és ideiglenes együtt) (fő)	8	10	29
Belföldi elvándorlások (állandó és ideiglenes együtt) (fő)	10	9	21
Lakásállomány (db)	-	129	130
Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások (db)	139	129	130
Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (1000 m ³)	13,4	9,7	12,05
Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000 m ³)	13,8	9,7	12,53
Közcatornahálózatba bekapcsolt lakások (db)	0	95	124
Háztartásokból közcatornán elvezetett szennyvíz (1000 m ³)	0	6,5	10,19
Közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatban (közcatornában) elvezetett összes szennyvíz (1000 m ³)	0	6,5	10,45
Háztartási villamosenergia fogyasztók (db)	138	139	138
Háztartások részére szolgáltatott villamosenergia (1000 kWh)	366	317	425
Szolgáltatott összes villamosenergia (1000 kWh)	-	396	514
Háztartási gázfogyasztók (db)	20	47	53
Háztartások részére szolgáltatott gáz (átszámítás nélkül) (1000 m ³)	20	41,1	62
Szolgáltatott összes vezetékes gáz (átszámítás nélkül) (1000 m ³)	22	44,1	66

A település lakónépessége csökken, az ezredforduló óta 40 fővel, kb. 14%-kal lett kevesebb az itt élők száma, annak ellenére, hogy a születések száma – a táblázatban jelölt években – kis mértékben meghaladta a halálozások számát és az elköltözők száma sem magasabb az odaköltözők számánál.

A településen élők korösszetétele az elmúlt évtizedben javult, az öregedési mutató alacsonyabb lett, ami azt jelzi, hogy a 0-14 éves korosztályba tartozók aránya emelkedett.

Új lakások nem épülnek a faluban, 10 év alatt eggyel nőtt a lakások száma. A közmű olló kicsi, az ivóvízhálózatba kapcsolt lakások a közcatornahálózatra is csatlakoznak. A háztartások részére szolgáltatott ivóvíz és villamosenergia mennyiség 2021-ben jelentősen magasabb, mint 2011-ben volt.

3.2. TERVEZETT FEJLESZTÉS BEMUTATÁSA

Az Európai Unió Bizottsága 2020. évi **Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz megnevezésű programja** alapján Magyarország Kormánya meghatározta **Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervét**. Ezek egyik eleme a „D. Vízgazdálkodás” komponens, amely kiemelt célként fogalmazta meg a: *„Vízhiányos területek vízpótlása, vízviasszatartás, térségi vízávezetés, tározás, felszín alatti vízkészletek védelme, a vízkészletek térbeni és időbeni egyenetlen eloszlásának kiegyenlítése. A vízpótlás hatásterületének kiterjesztése, a vizes élőhelyek megőrzése, a Víz Keretirányelv (VKI) szerinti jó állapotú víztestek arányának növelése. Szemléletformálás a vízkészletek védelme érdekében. Monitoring rendszer kiépítés, nyilvános információs rendszer létrehozása”* feladatokat. Ezen elem részét képezi a **Főművi vízpótlórendszerek építési munkái, új hálózatok és rendszerek kialakítása beruházás**, melynek része a jelen, Rábaköz-Tóköz vízpótlás fejlesztése (RRF-4.1.1-22-2022-00001 azonosító számú) projekt is, mely az imént felsorolt kihívásokra nyújthat megoldást.

A projekt a teljes Rábaköz-Tóköz térség fejlesztését tűzte ki célul, melynek az első lépése - a déli szakasz fejlesztése - érinti a jelen eljárást, vagyis a Keszeg-ér összekötése a Vág-Sárdos-Megág-csatornával, ezek rehabilitációja és a víz elvezetése a Kepés-Lesvári csatornáig.

Jelenleg nem áll rendelkezésre a medrek, felszíni vízből történő vízpótlására a felszíni vízkészlet a Keleti-Rábaközben, Tóközben. A Rába folyó mederbeágyazódásból származó kis- és középvízszint süllyedése kedvezőtlen hatással van a mentesített ártér talajvízszintjére és vízrendszereire is, így főművi vízpótló rendszerek építésére és új hálózatok és rendszerük kialakítására van szükség.

A fejlesztés négy fő beavatkozásból áll:

- A Keszeg-ér felső szakaszának rekonstrukciója (meglévő meder kotrása és parti sáv bővítése, a mederben lefolyó víz elszívargásának megakadályozása),
- a Keszeg-ér és Vág-Sárdos-Megág-csatorna közötti új összekötő csatorna építése (tervezett új meder építése, a csatornából kikerülő földanyagot a csatorna mindkét oldalán depóniába kell rendezni, melyek által igénybevett terület kivonása és kisajátítása is szükséges, a nyomvonalat keresztező utak keresztezésére átereszeket kell építeni) és
- a Vág-Sárdos-Megág-csatorna fejlesztése (szelvénybővítés, meglévő meder kotrása, kotrás depónia lerakása, vizes élőhely kialakítása depóval, parti sáv bővítése, rekonstrukció, kapacitás növelés kotrással), valamint
- vizes élőhelyek kialakítása.

E mellett a tervezett fejlesztés keretében két felszín közeli (talajvíz) monitoring állomás is elhelyezésre kerül. A Keszeg-érből történő vízkivétel mellett a Kepés-Lesvári-csatorna alvizén történik monitoring rendszer kialakítása, mely a Vág-Sárdos-Megág-csatorna rábai torkolatától mintegy 300-350 m-re kerül felállításra.

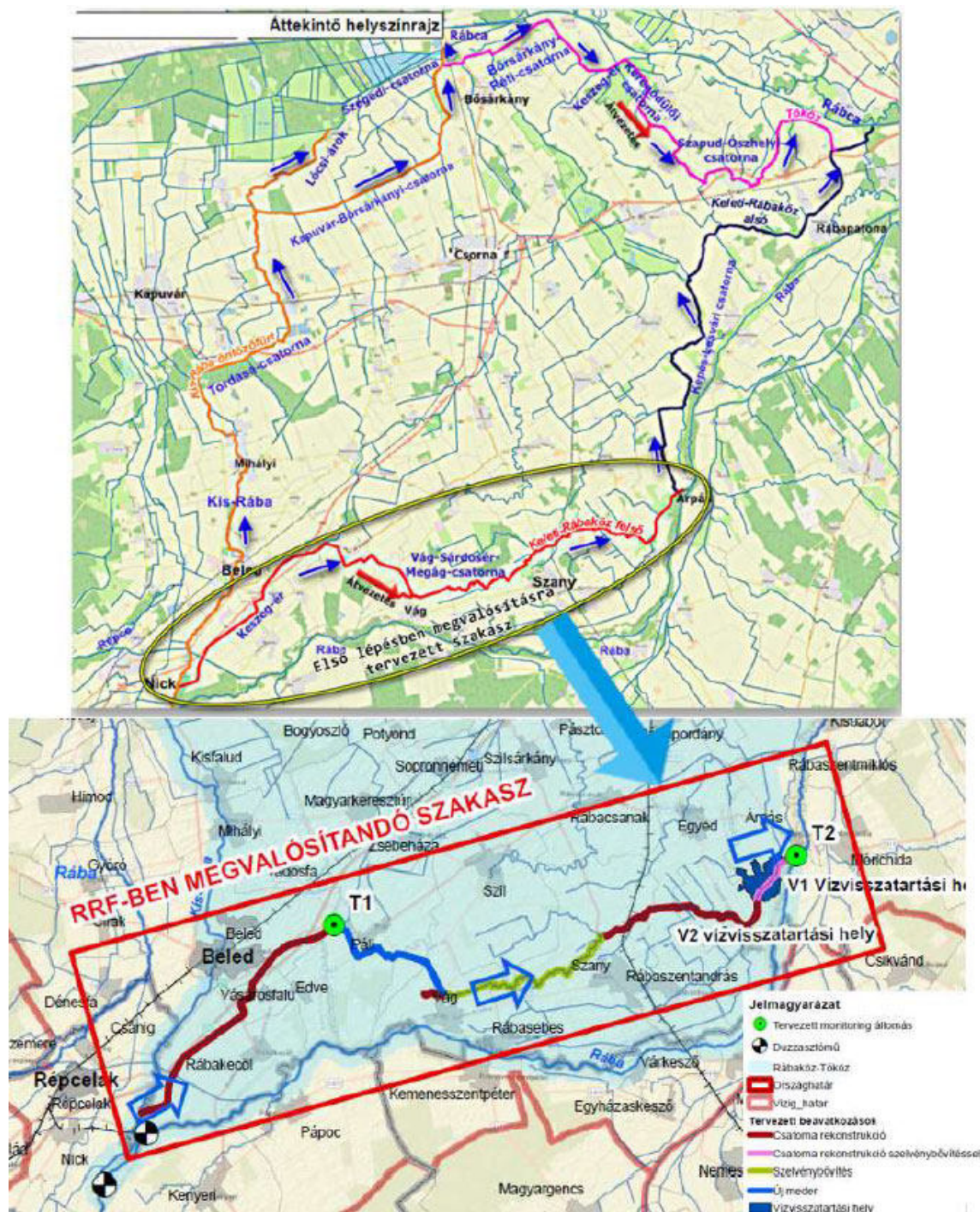
A Keleti-Rábaköz felső szakaszhoz kapcsolódó EU-s NWRM (Natural Water Retention Measures) természetes vízviasszatartó intézkedések támogatják a zöld infrastruktúrát, hozzájárulnak a természet és a biodiverzitás megőrzésével és helyreállításával foglalkozó integrált célokhoz. A projekt tervébe így be kell építeni a **vízviasszatartást szolgáló, következő természetalapú megoldásokat**:

- Vizes élőhelyek helyreállítása és kezelése
- Időszakos vízfolyások, belvízcsatornák helyreállítása, visszakapcsolása a vízelvezető rendszerbe
- Mederanyag természetes állapotának visszaállítása
- A talajvíz természetes beszívargásának helyreállítása
- A Vág-Sárdos-Megág-csatorna menti mélyfekvésű területeken állandó vagy időszakos vízborítások, illetve a csatorna holtmedres szakaszán medertározás kialakítása

ÁRPÁS KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK MÓDOSÍTÁSA

A fejlesztés megvalósulása nélkül tovább fokozódna a terület ökológiai vízhiánya, melyet a klímaváltozás csak fokozna. A beavatkozással a vízrendszer déli részén lévő csatornák környezetében a vízgazdálkodási és ökológiai feltételek számottevően javulhatnak, azonban a térség egészen csak a teljes projekt megvalósulásával lehet az elinduló kedvező vízgazdálkodási, ökológiai hatásokat egy komplett, működő rendszerre tenni.

A Rábaköz-Tóköz vízpótlásához 2023. márciusában elkészült a Környezeti Hatástanulmány (továbbiakban: KHT), mely tartalmazza a környezetre vonatkozó részletes adatokat és vizsgálatokat.

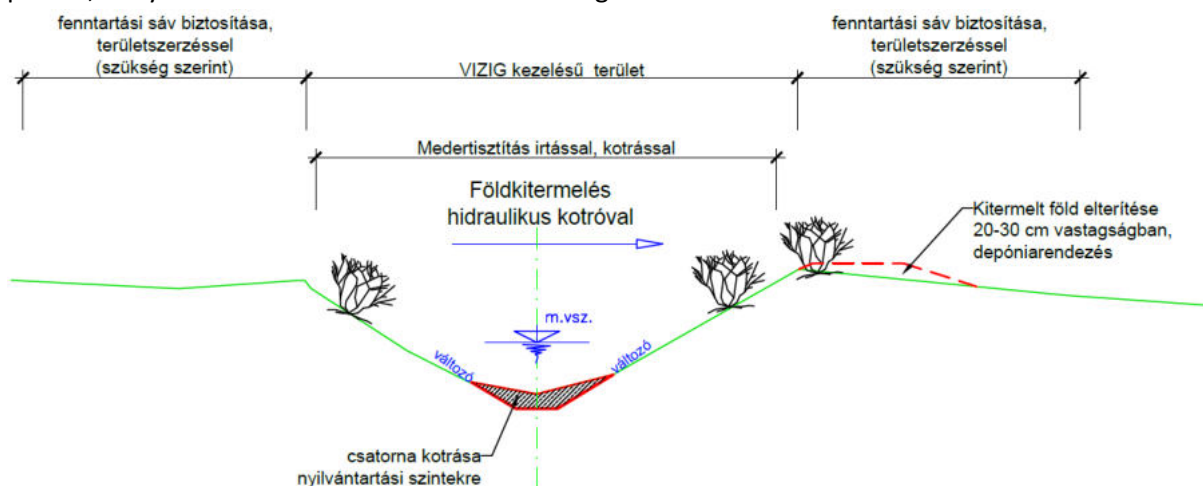
4. ábra: A teljes tervezett vízpótló rendszer és az eljárás tárgyát jelentő projekt (forrás: KHT)

A négy fő beavatkozásból Árpás közigazgatási területét részben a Vág-Sárdos-Megág-csatorna fejlesztése érinti, mely során kotrás, illetve a parti sáv bővítése tervezett; valamint a vizes élőhely kialakítása érinti, mely során közel 100 ha időszakos vízborítású terület kerül kijelölésre.

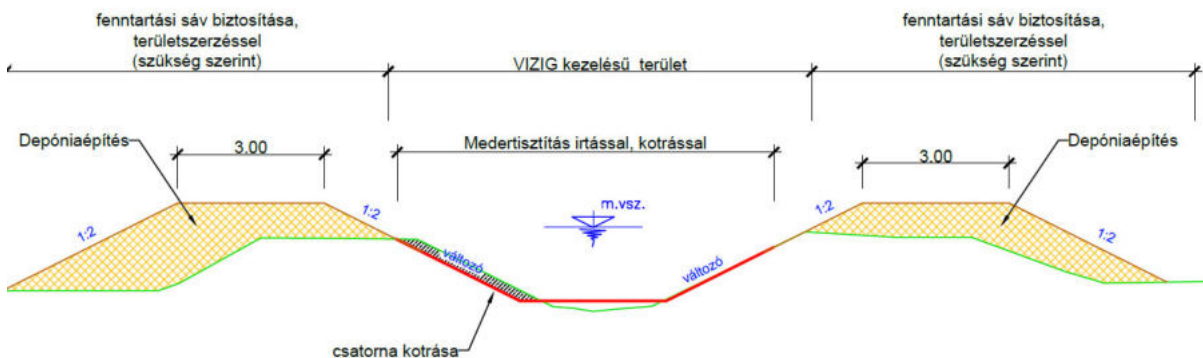

5. ábra: Árpást érintő fejlesztések

Az átemelő és az időszakos elöntésű terület között kizárólag kotrás várható, itt nem keletkezik számottevő földmennyiség. A kotrás során helyenként depónia is kialakításra kerül, mely közvetlen a vízfolyás menti parti sávban lesz elhelyezve. Egyetlen depónia kerül csak távolabb elhelyezésre a parttól, mely az időszakos vízborítású területre fog esni.

6. ábra: Jellemző keresztaszvénny csatornarekonstrukció esetén (forrás: VIZITERV Environ Kft.)

7. ábra: Jellemző keresztaszvénny depóniaépítéssel járó csatornarekonstrukció esetén (forrás: VIZITERV Environ Kft.)

A fejlesztés megvalósulásával a terület kisajátításra kerül. A várhatóan állami tulajdonba kerülő területen időszakos elöntés várható, a gyepgazdálkodás a jövőben is folytatható.

3.3. TERVEZÉSI TERÜLET BEMUTATÁSA

A Vág-Sárdos-Megág-csatorna Vágtól északra indul, a csatorna Árpást érintő szakaszán már jellemző a vízborítottság. Árpás községet is érintő fejlesztés a 0+000-1+850 szelvény közötti kotrás, az átemelő környékén a parti sáv bővítése, valamint a 0+550-1+850 szelvények közötti szakaszon vizes élőhely kialakítása. A csatorna Árpás község települési területétől délre, a Rábával közel párhuzamosan halad.

Az Árpás község területét érintő fejlesztés két egységre osztható

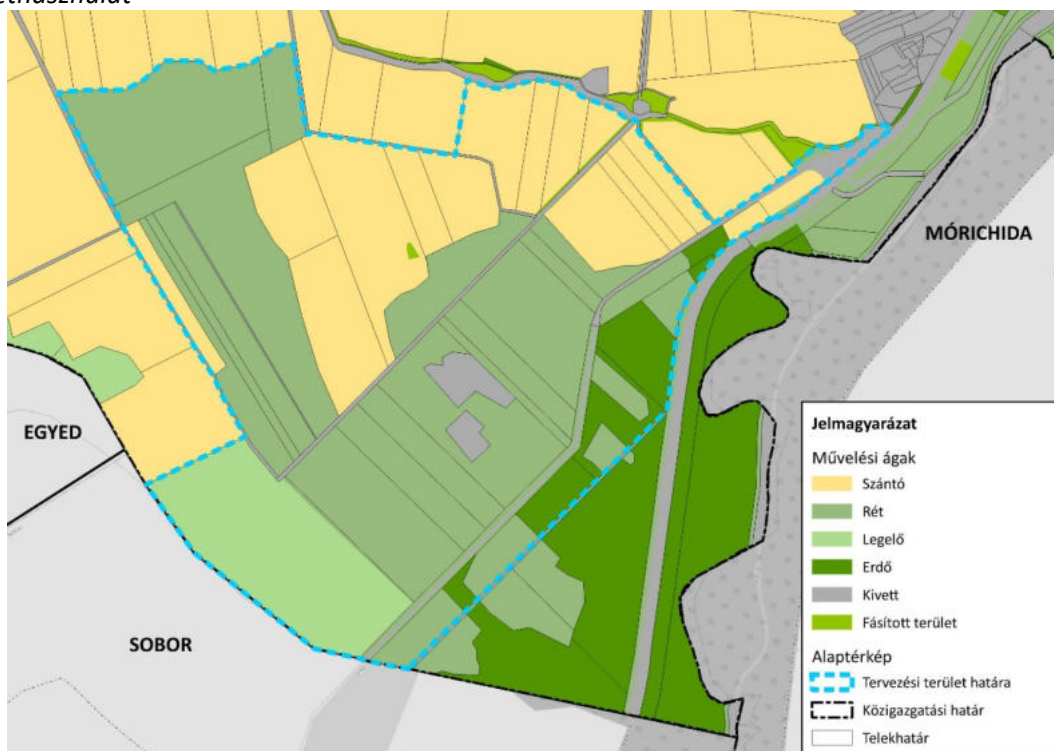
- parti sáv bővítése, mely az átemelő menti területeket érinti,
- a vizes élőhely területének kijelölése, a Kepés-Lesvári-csatorna torkolatától délre.

8. ábra: A tervezéssel érintett terület részeinek áttekintő térképe

A vizsgálatokat a teljes területre vetítve végeztük el.

Területhasználat

9. ábra: A tervezéssel érintett terület művelési ágainak megoszlása

A tervezési és vizsgált területen belül zömmel szántó és rét művelési ágba tartozó területek találhatók. Részben erdő és legelőterületeket, valamint két kivett területet is tartalmaz a vizsgált terület. Az érintett területeken ma mezőgazdasági hasznosítás folyik, mely alkalmával a terület nagy részén legeltetés és növénytermesztés zajlik, valamint erdősülő területek is megtalálhatók a tervezési területen belül.

A jelen fejezetben bemutatott fotók a helyszín bejárása során készültek, ismertetik a tervezéssel érintett terület jelenlegi állapotát, valamint áttekintést nyújtanak annak területhasználatáról is.

10. ábra: Rába Árpást érintő szakasza

11. ábra: Tervezési terület menti „tanya” (0196/2 hrsz.)

12. ábra: A Vág-Sárdos-Megág-csatorna torkolata és átemelője

13. ábra: Árpási szivattyútelep

14. ábra: Elöntésre szánt erdősülő terület

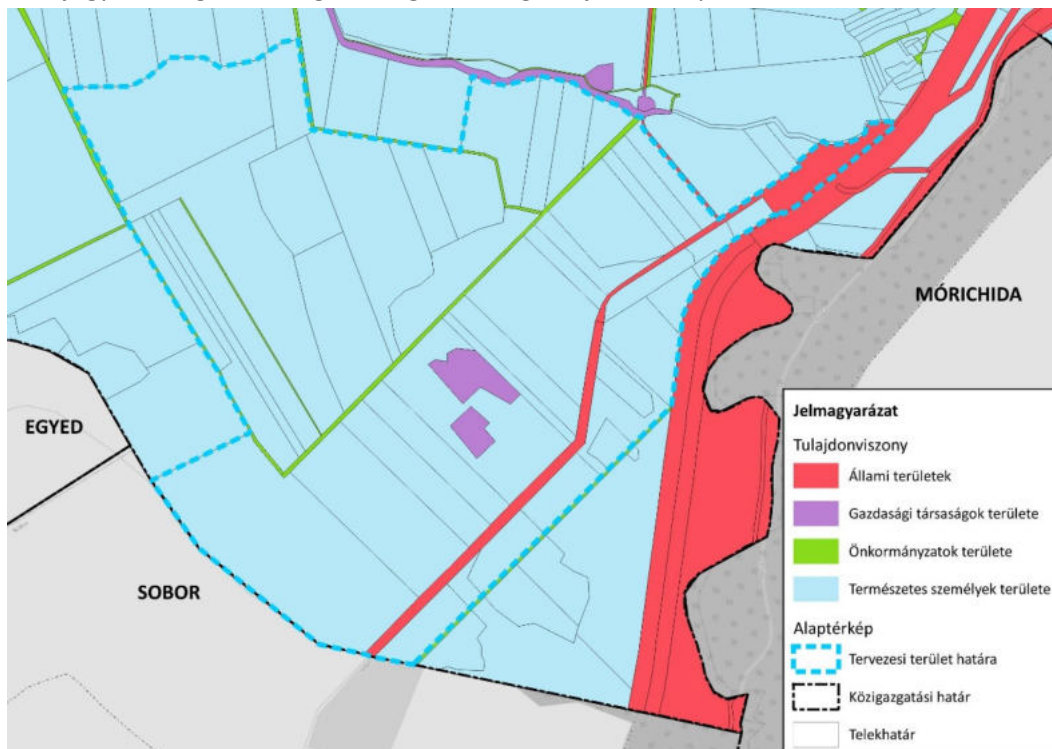

15. ábra: Sobor és Árpás községek határa

Tulajdonvizsgálat

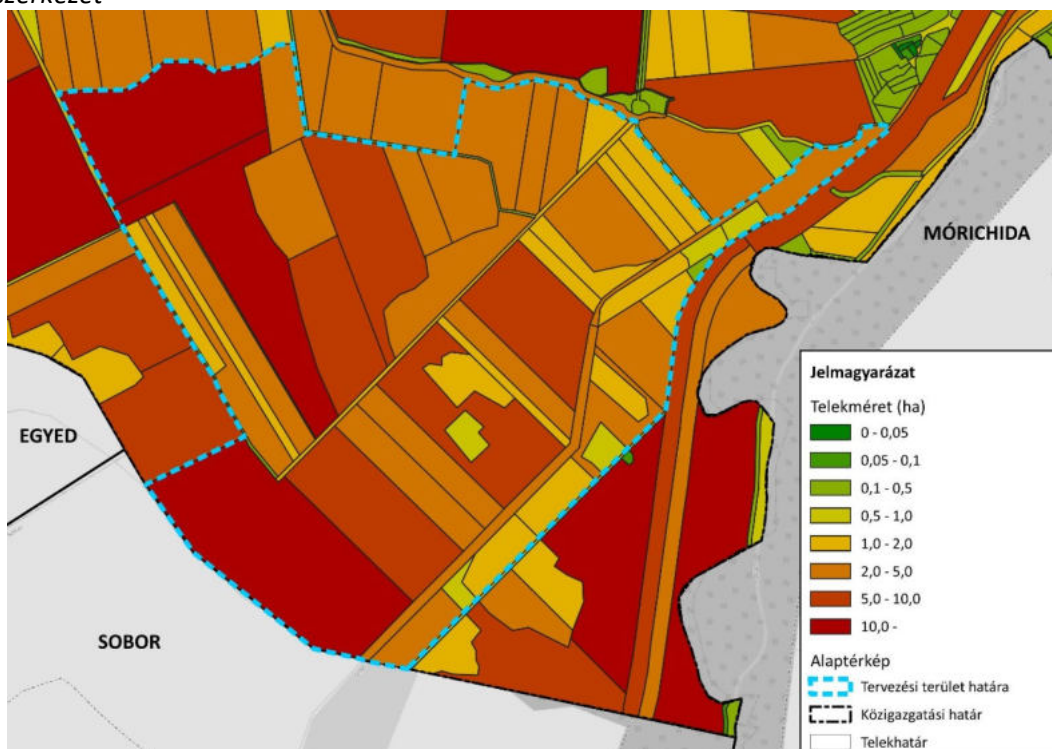
A tervezéssel érintett terület tulajdonviszony vizsgálata a 2023 májusában megkapott ingatlannyilvántartási alaptérkép alapján készült.

A Vág-Sárdos-Megág-csatorna állami tulajdonba tartozik, míg a mezőgazdasági kiszolgálóutak Árpás Község Önkormányzatának tulajdonát képezik. A tervezési terület további érintett mező- és erdőgazdálkodási területei magántulajdonban vannak, a kivett művelési ágú vízállásos területek (mocsár bejegyzésű ingatlanok) gazdasági társaság tulajdonát képezik.

16. ábra: Tulajdonviszonyok áttekintő térképe

Telekszerkezet

17. ábra: Érintett telkek telekméret szerinti megoszlása

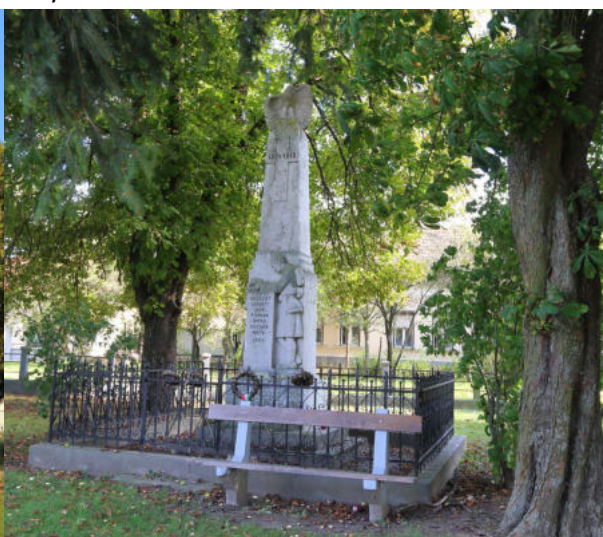
A tervezéssel érintett terület külterületen helyezkedik el. A külterjes mezőgazdasági területek telekméretei kiterjedtek. Az erdős és mélyfekvésű területek telekhatárai és -méretei változóak. A vizsgált 51 db telek telekmérete átlagosan 3,25 ha, melyek között található alig 0,3 ha területű árok, 0,5 ha területű saját használatú út, de 12-18 ha nagyságú magánterület is.

Épített környezet vizsgálata és régészet

A szivattyútelepen és a mellette található „tanyán” kívül a tervezési területen belül épített elem nem található. A tervezési területen belül védett műemlék, vagy helyi védelem alá tartozó érték nincs. A fejlesztéssel érintett terület 100 m-es környezetében műemlék nem található, a legközelebbi helyi védett érték a Kápolna téren található kápolna és a paplak, valamint a közelben helyet kapó kereszt, I. világháborús emlékmű, Millenniumi kereszt és Harangláb együttese. A helyi védett értékek a beavatkozástól mintegy 550-600 m-es távolságban helyezkednek el.

18. ábra: Harangláb (forrás: arpas.hu)

19. ábra: Hősi emlékmű (forrás: arpas.hu)

A településkép védelméről szóló 6/2018. (VI. 30.) önkormányzati rendelet (továbbiakban TKR) tartalmazza a településképi szempontból meghatározó területeket. A tervezési terület településképi szempontból meghatározó beépítésre nem szánt terület, melyre a TKR 17.§-a ad előírásokat.

Régészeti érdekű terület határa

A tervezési területre elkészült Előzetes Régészeti Dokumentáció (továbbiakban ERD) tartalmazza a tervezett beavatkozások 250 m-es környezetében található régészeti lelőhelyeket. Árpás területén a beavatkozások a 68687 azonosítójú **Apáca-domb összevont régészeti lelőhelyet** érintik, a beavatkozások közvetlen közelében a 93329 azonosítójú Csonkás lelőhely is megtalálható. A területen a rézkortól a középkoron át egészen az Árpád-korig több korszak maradványai is megfigyelhetők.

20. ábra: Régészeti érintettség

A beavatkozások során különös figyelmet szükséges fordítani az értékekre. Az általános védelem alatt álló lelőhelyeken előforduló leletek „csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el”. Az ERD alapján a beavatkozások nyomán (amennyiben az földmunkával is jár) próbafeltárások végzendők.

Településrendezési eszközök hatályos előírásai

Árpás Község hatályos településrendezési terve a következő:

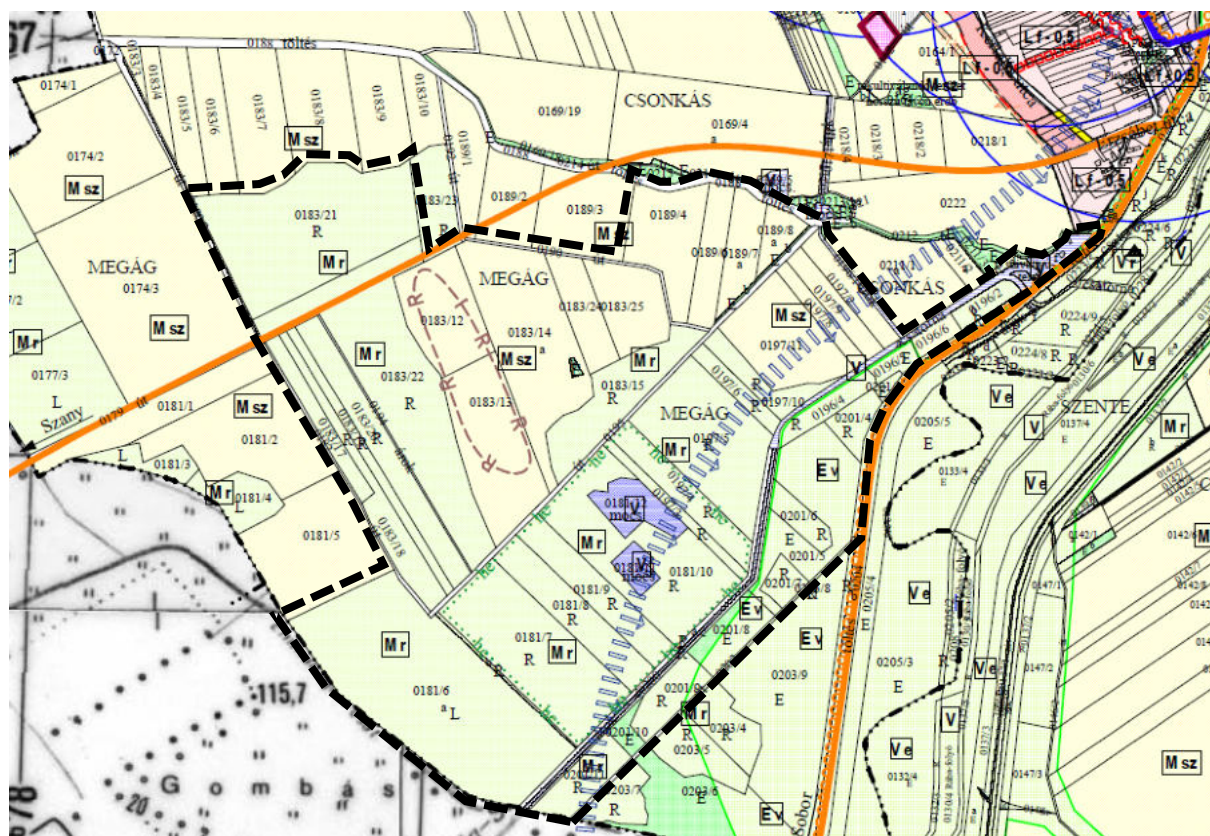
- Árpás Község Önkormányzat Képviselő-testületének 36/2005.(IX.28.) számú határozata a Településszerkezeti tervről (TSZT)
- Árpás Község Önkormányzat Képviselő-testületének 11/2005.(IX.30.) önkormányzati rendelete a Helyi építési szabályzatáról (HÉSZ)

Településszerkezeti terv

A tervezési terület a közigazgatási határ mentén található, beépítésre szánt terület nem található rajta. A csatornától észak-nyugatra eső része zömmel mezőgazdasági területfelhasználású terület, míg a Vág-Sárdos-Megág-csatorna és a Rába töltés közötti terület legnagyobb része véderdő területfelhasználásba tartozik.

A területet érinti a Malomsok-Árpás távlati *parti szűrésű vízbázis területe*. A mocsaras területek és környékük *helyi természetvédelmi terület*. A Rába menti területek az országos ökológiai hálózat (ökológiai folyosó) részét képezik, *ökológiai zöldfolyóként* funkcionálnak.

A tervezési területet érinti egy nagy távlatban tervezett településösszekötő út, mely Árpást Sobor és Rábamentés érintése nélkül kötné össze Szannyal.

21. ábra: Kivágat a hatályos Településszerkezeti tervből

A módosítás során új beépítésre szánt terület nem kerül kijelölésre, ám jelentős területfelhasználás változás várható. A vizes élőhely rehabilitációjára, időszakos elöntésre szánt terület vízgazdálkodási területfelhasználásba (vízjárta terület) sorolása közel 100 ha területet érint. A módosítás során műszaki infrastruktúra elemek nem kerülnek módosításra.

Helyi Építési Szabályzat

A hatályos szabályozási terv szerint a Vág-Sárdos-Megág-csatorna vízgazdálkodási területbe, **V** jelű vízmedrek területének övezetébe, az Árpás külterületén található nagyobb tervezési terület mezőgazdasági területei **M sz** jelű szántóterület, valamint **M r** jelű rét és legelő terület övezetébe, míg az erdőterületi részek **E v** jelű védőerdő övezetébe tartoznak.

Az övezetekre a HÉSZ 20.-21., valamint a 23. §-a tartalmaz előírásokat, melyekből a területre az alábbiak relevánsak:

20. § „/3/ A védőerdő területe elsődlegesen környezetvédelmi, tájvédelmi célokat szolgál. A védőerdő területén építmény nem helyezhető el.”

21. § „/2/ Az általános mezőgazdasági területeken 10 000 m²-t el nem érő. Az 10 000 m² feletti telkeken a beépítettség nem haladhatja meg a 3%-ot. A 10 000 m² feletti telkeken lakóépület és gazdasági épület egyaránt elhelyezhető. A területen egyéb kérdésekben az OTÉK 29. § (5)-(8) bekezdései az irányadók.

/3/ A mezőgazdasági területeken meglévő a deflációs hatást csökkentő fasorokat, erdősávokat fenn kell tartani, és a fák szakszerű pótlását el kell végezni. A mezőgazdasági táblák szegélyei mentén a TH-03-02-23 munkaszámú tervdokumentáció szabályozási tervlapjain jelölt helyeken a terület tulajdonosainak új fasorokat, védőerdősávokat kell ültetniük.

/4/ Mezőgazdasági területen kerítést a 4. §. alapján és csak ott lehet létesíteni, ahol lakóépület vagy mezőgazdasági épület került elhelyezésre.

/5/ A mezőgazdasági kert területek elsősorban a szőlő- gyümölcs- és zöldségtermesztés területei. A területen állattartó épületek, komposztáló, siló, trágyatároló és provizórikus jellegű épület nem helyezhető el.

/6/ Az **M sz**, **M k**, szántó és kert területeken gazdasági épületek hiányos közművesítettséggel helyezhetők el (OTÉK 8. §).”

„/8/ A rét és legelő művelési ágú területeken építményeket nem lehet elhelyezni. A rét művelési ágú területeket évente kétszer kaszálni kell.”

23. § „(1) A vízgazdálkodási területekbe a Marcal folyó medre és partja, nyílt csatornák és a vízelvezető árkok medre és partja tartoznak.

(2) A vízgazdálkodási területen belül bármilyen építési munka csak a hullámterek használatáról és hasznosításáról szóló hatályos jogszabály előírásainak megfelelően lehet.

(3) A vízgazdálkodási területen belül, a medrek partja mentén a karbantartási munkálatok elvégeztetősége érdekében a fenti jogszabályban előírt mértékű parti sávot szabadon kell hagyni, ott épület, építmény csak kivételes esetben, a jogszabály 3. § (3) megfelelően lehet.

(4) Az árvízvédelmi töltések fenti jogszabályban meghatározott védősávján belül épület építmény, nyomóvezeték és földkábel nem helyezhető el. Út, parkoló elhelyezhető, amelynek árvíz elleni védekezés céljára történő igénybevételét az illetékes hatóság számára biztosítani kell.

(5) A vízgazdálkodási területen belül bármilyen építési munka csak elvi építési engedély alapján végezhető.

(6) A vízgazdálkodási területek az alábbi övezetekre tagozódnak:

- **V vízmedrek területe**

Az övezeten belül épület, építmény csak a hullámterek használatáról és hasznosításáról szóló jogszabály 6. § (5) szerint helyezhető el

• **Vt** árvízvédelmi töltések területe

Az övezeten belül épület, építmény csak a hullámterek használatáról és hasznosításáról szóló jogszabály 6. § (5) bekezdésben meghatározott épületeken, építményeken túl a 6. § (6) alapján városi sétány kialakításához szükséges térburkolat és utcabútorok is elhelyezhetők.

• **Ve** hullámtéren belüli erdő művelési ágú terület

Az övezeten belül épület, építmény csak a hullámterek használatáról és hasznosításáról szóló jogszabály 6. § (5) szerint helyezhető el

• **Vr** hullámtéren belüli rét művelési ágú terület

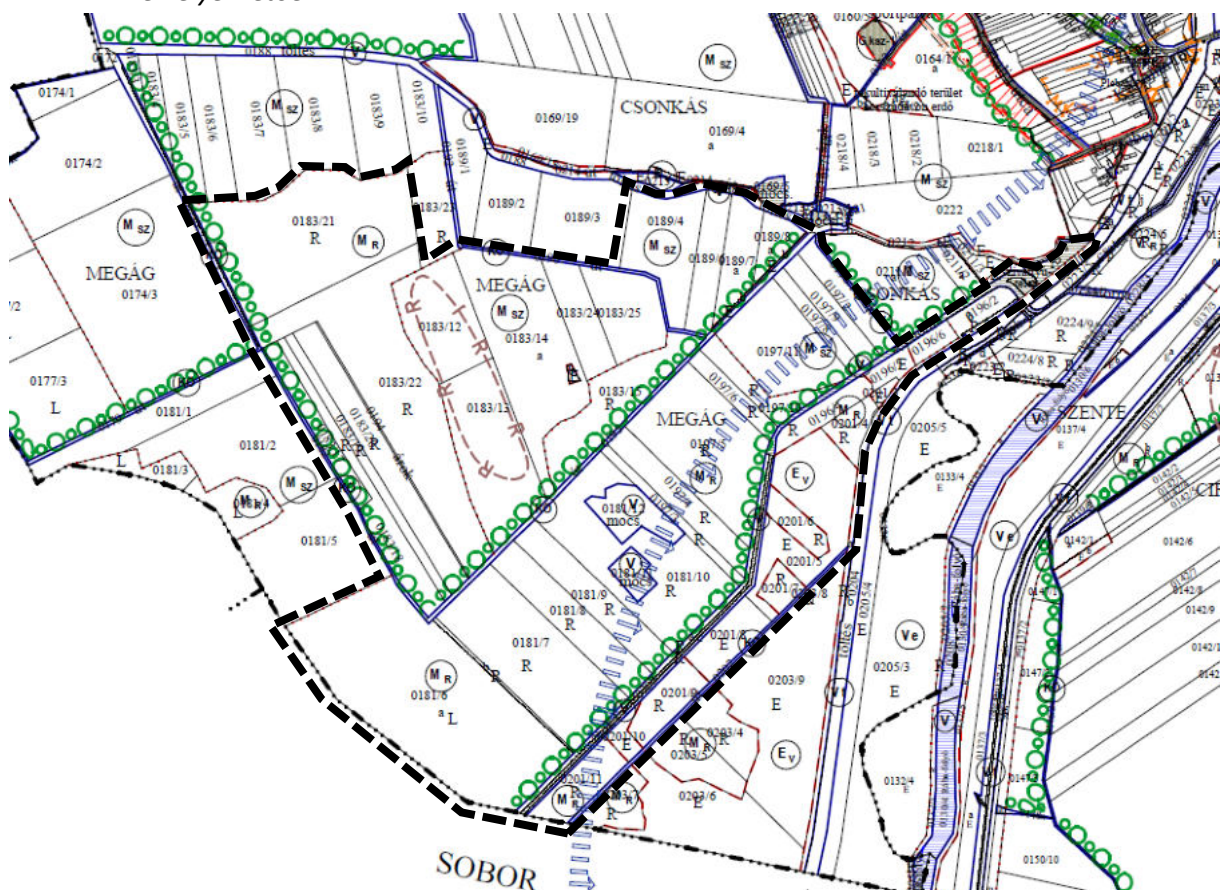
Az övezeten belül épület, építmény csak a hullámterek használatáról és hasznosításáról szóló jogszabály 6. § (5) szerint helyezhető el.

• **Vg** vízgazdálkodási gátórház terület

Az övezeten belül épület, építmény csak a hullámterek használatáról és hasznosításáról szóló jogszabály 6. § (5) szerint helyezhető el.

• **Vvsp** vízisport létesítmények területe

Az övezeten belül a hullámterek használatáról és hasznosításáról szóló jogszabály 6. § (5) bekezdésben meghatározott épületeken és építményeken túl a 6. § (6) alapján közösségi vízisport létesítmények (vízitúra-kikötő, kemping és kiszolgáló létesítményei stb.) is elhelyezhetők.”

22. ábra: Kivágat a hatályos Szabályozási tervből

Korlátozások

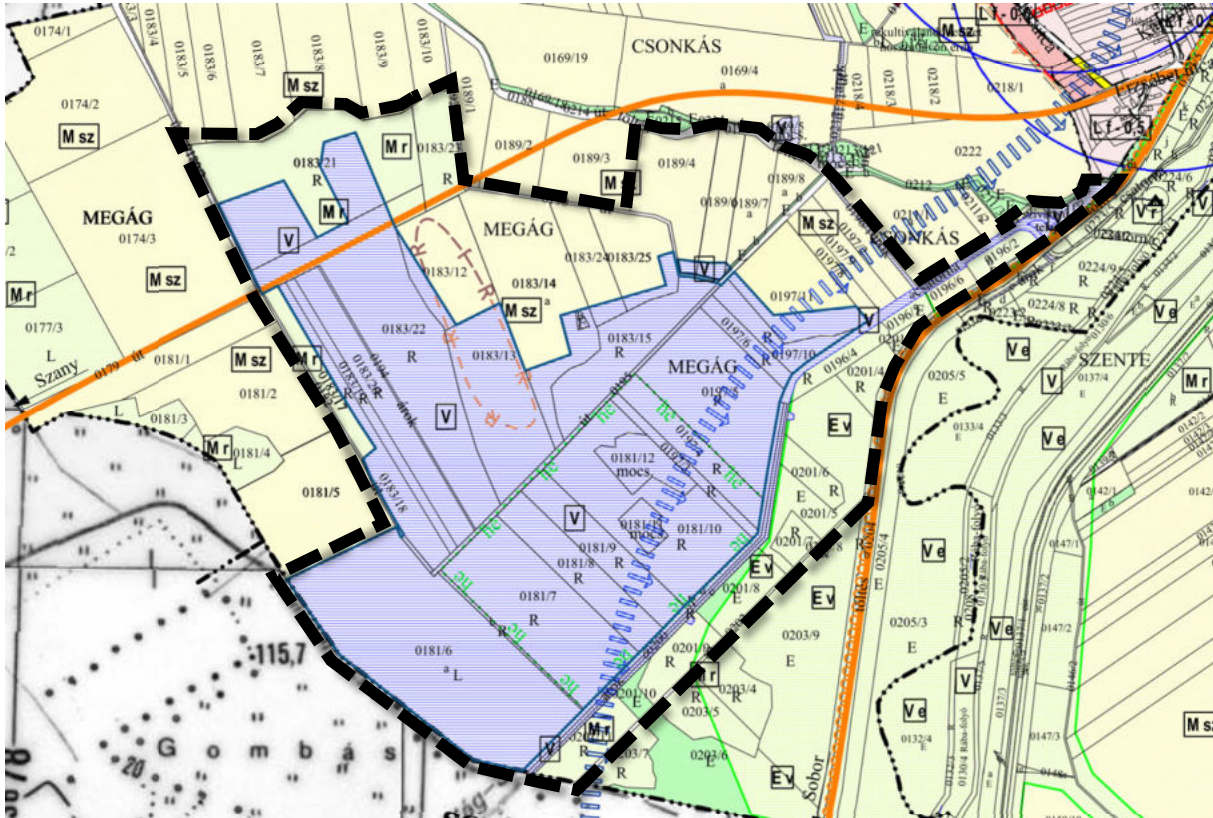
A településrendezési eszközök és a tervezéssel érintett területre elkészített KHT alapján a legfontosabb, településrendezési eszközök módosításához kapcsolódó korlátozások az alábbiak:

Parti szűrésű vízbázis védőtávolsága a tervezési területet a keleti részen érinti, ahol épület nem létesíthető.

Régészeti lelőhely érinti a terület északi részét.

3.4. TELEPÜLÉSRENDEZÉSI JAVASLAT

A településrendezési eszközökben a Vág-Sárdos-Megág-csatorna bővítése és vizes élőhely kijelölése szükséges. Vízgazdálkodási terület kijelölése szükséges a csatorna bővítése és a vizes élőhely kialakítása céljából. Ritka, amikor a csatornafejlesztést külterületen bármi korlátozza, főként, ha az a meglévő tájhasználatot erősíti. Jelen esetben sincs olyan tényező (pl. beépített terület), amely korlátozná a csatornaszakasz fejlesztését.

23. ábra: Kivágat a javasolt Településszerkezeti tervből

A HÉSZ előírásaiban a projekt következtében kis mértékű technikai jellegű módosításokra van szükség. Módosításra, illetve kiegészítésre kerül az 1. §:

„1. § /1/ Jelen rendelet hatálya kiterjed Árpás község teljes közigazgatási területére.

/2/ A rendelet hatálya alá tartozó területen területet felhasználni, építési telket és területet alakítani, továbbá-a bánya műveléshez szükséges földalatti építmények kivételével - műtárgyat és más építményt tervezni építeni, felújítani, helyreállítani, átalakítani, korszerűsíteni, bővíteni és lebontani, valamint mindezekre hatósági engedélyt adni az általános érvényű hatósági előírásoknak (OTÉK, ágazati szabványok, stb.) és e rendeletben előírtaknak szabad.

/3/ Jelen rendelet csak ~~TH-03-02-23 munkaszámú tervdokumentáció SZ-2 és SZ-4 számú szabályozási tervlapjaival~~ a szabályozási tervlapokkal együtt érvényes, csak ezekkel együtt módosítható.

/4/ Jelen rendelet mellékletei:

1. melléklet: Sz-2 – Szabályozási terv (belterület

Sz-4 – Szabályozási terv (külterület), a 2. mellékleten megjelölt szabályozási terv határával érintett terület kivételével

2. melléklet: Sz-4/M1 – Szabályozási terv (külterület - vízrendezés)

Több esetben a szabályozási tervre/tervlapokra való hivatkozások módosítása szükséges:

„21. § /3/ A mezőgazdasági területeken meglévő a deflációs hatást csökkentő fasorokat, erdősávokat fenn kell tartani, és a fák szakszerű pótlását el kell végezni. A mezőgazdasági táblák szegélyei mentén ~~a TH-03-02-23 munkaszámú tervdokumentáció szabályozási tervlapjain szabályozási tervlapokon~~ jelölt helyeken a terület tulajdonosainak új fasorokat, védőerdősávokat kell ültetniük.”

„25. § /2/ Jelen rendelet előírásait a hatályba lépést követően indult eljárásokban kell alkalmazni. A rendelet csak ~~a TH-03-02-23 munkaszámú tervdokumentáció SZ-2 és SZ-4 jelű szabályozási tervlapjaival szabályozási tervlapokkal~~ együtt érvényes.”

Az ideiglenes vízborítású területekre bevezetésre kerülnek a V1 és a VKö övezetek, amelyekre a vonatkozó előírásokkal a HÉSZ 23. §-a kerül kiegészítése:

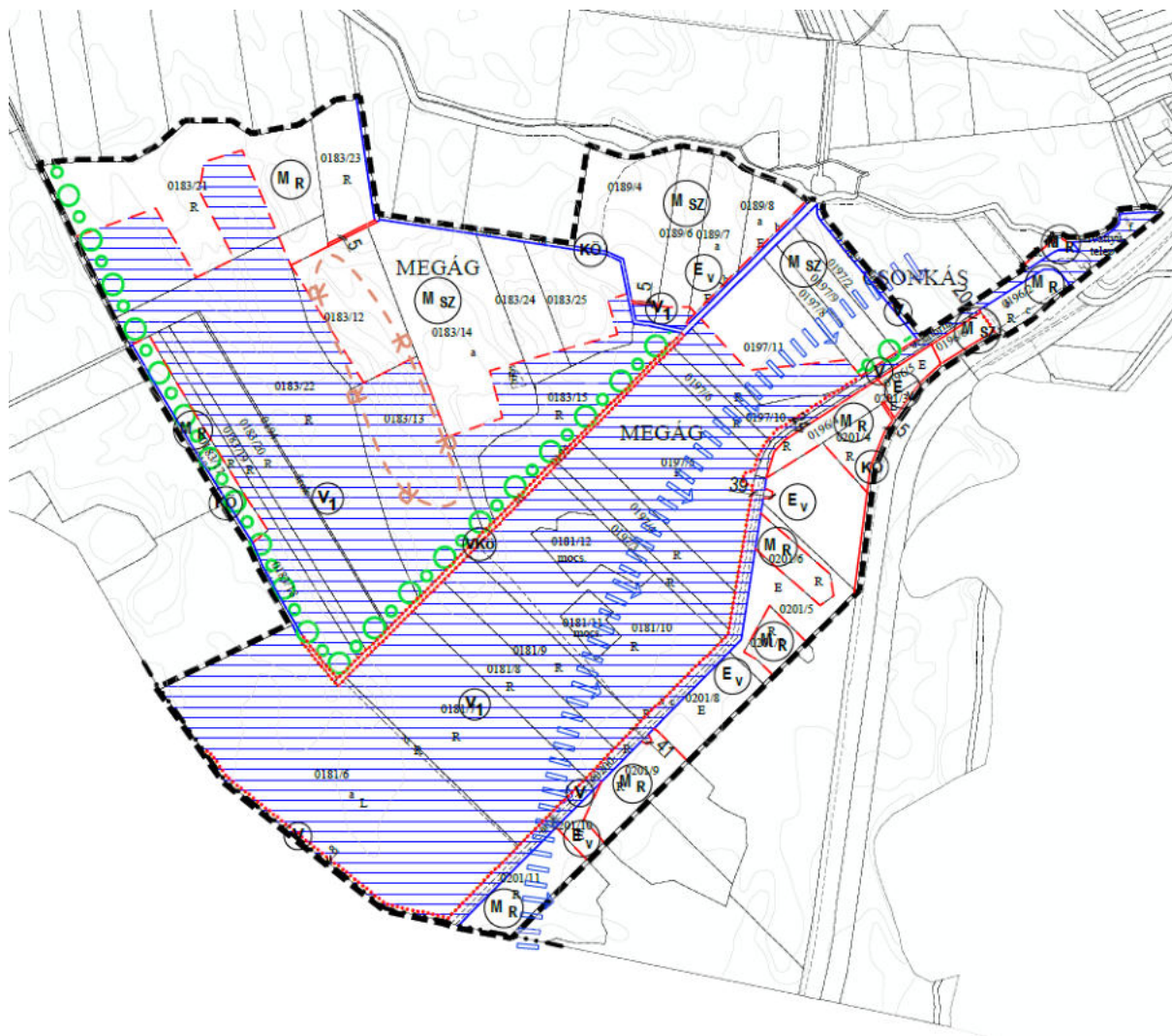
23.§ /7/ A V-1 jelű vízgazdálkodási övezet időszakos vízborítású terület, mely a Vág-Sárdos-Megág-csatorna vízszintjének és hozamának szabályozását, illetve a vizes élőhely rehabilitációját szolgálja.

/8/ A VKö jelű vízgazdálkodási terület – közlekedési terület övezete a környező területek megközelítésére is szolgáló vízgazdálkodási terület.

A beruházás következtében előfordulhat olyan eset, amikor a kialakítandó, vagy a kisajátítást követően visszamaradó telek területe, vagy más HÉSZ-ben előírt paramétere nem felel meg az övezetre vonatkozó előírásoknak. A kisajátítás elvégezhetősége érdekében a telekalakításra speciális szabályok is bevezetésre kerülnek a HÉSZ 9. §-ában:

„/6/ Az övezeti paraméterekben előírt legkisebb telekméretnél kisebb telkek is kialakíthatók magánút, vízellátási művelési terület kialakítása, vagy közműépítmény elhelyezése érdekében.

/7/ Szabályozási vonallal, vagy övezethatárral metszett telek vagy építési telek szabályozási terv szerinti kialakítása akkor is lehetséges, ha az így kialakuló telek vagy építési telek (továbbiakban együtt: maradványtelek) területe és alakja az adott övezetre előírt méreteknél nem felel meg. Az így kialakuló maradványtelek továbbra is beépíthető.”

24. ábra: Kivágat a javasolt Szabályozási tervből

3.5. KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉSI JAVASLAT

A Rábaköz-Tóköz vízpótlás fejlesztése során az érintett településeken – így Árpás településen is – a meglévő élővízfolyás számára kell a tervezett fejlesztés helyigényét megtervezni.

Árpás esetében részben a meglévő vízfolyás medrének kotrása került tervezésre, illetve egy vizes élőhely kialakítása. A tervezett fejlesztések országos közúthálózati elemet nem érintenek.

A most készülő településrendezési eszközök módosítása során a tervezett fejlesztéshez szükséges területbiztosítás kerül rögzítésre.

Az így javasolt telekalakítás kapcsán szükséges az egyes telkek közlekedési kapcsolatainak vizsgálata a vonatkozó jogszabályi előírás miatt:

A 85/2000. (XI.8.) FVM rendelet a telekalakításról 3.§ (1) pontja értelmében telket úgy kell kialakítani, hogy a kialakuló telkek köz- vagy magánútról gépjárművel közvetlenül megközelíthetők legyenek.

Ennek értelmében szükséges megvizsgálni az érintett telektömbök közlekedési kapcsolatait.

A tervezett fejlesztés megvalósítási területe a település lakott területétől délnyugatra helyezkedik el.

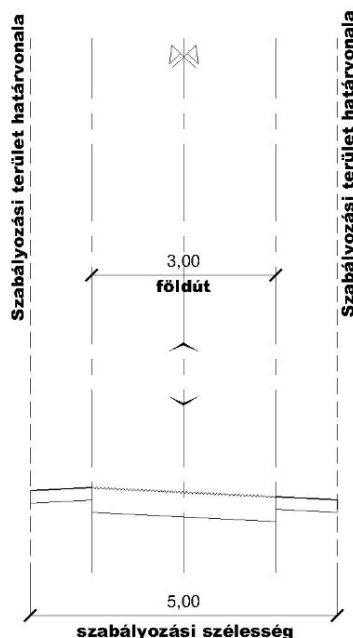
A meglévő meder helybővítése kapcsán megvizsgálásra kerültek a szomszédos ingatlanok közlekedési kapcsolatai. Vannak olyan ingatlanok, melyek jelenleg sem érhetőek el közútról, így jelen fejlesztés keretében ezen hiányosság is rendezésre kerül.

A Rába töltése mentén, annak nyugati oldalán egy szakasz 5,0 m széles közlekedési terület kerül kijelölésre, mely biztosítja ezen „elzárt” területek megközelíthetőségét.

A tervezett vizes élőhely északi oldalán is szükséges két rövid szakaszon közlekedési terület kijelölése a 0189/4 és a 0183/23 hrsz.-ú területeken belül.

A tervezett közlekedési területtel a kialakítandó új vízfolyás térségében lévő telkek megközelíthetősége továbbra is biztosítottá válik közútról!

Külterületi telekmegközelítést biztosító földút 5 m szélességgel

25. ábra: Mintakeresztmetszervény – Tervezési kategória: K.VI.

3.6. TÁJRENDEZÉS

A fejezetben forrásként használtuk a Rábaköz-Tóköz vízpótlás fejlesztés I. ütem Környezeti hatástanulmányát (2023), melyet Mészáros Szilvia, dr. Tombác Endre, Puskás Erika, Zsemle Ferenc, Szappanos Márton, Ambrus András, Gyurina Tamás, László Tibor és dr. Mesterházy Attila készített.

Az évszázados emberi tájalakítások, beavatkozások következtében a Rábaköz-Tóköz egykori táji adottságai ma már csak maradványaikban fellelhetők. A folyószabályozás előtti időkben a Rábaköz szinte egész területe belvízjárta térség lehetett a Rábaköz sík felülete miatt. Ezt tükrözi a Rába menti rétek és erdőségek váltakozása.

26. ábra: Részlet az I. katonai felmérésből (Forrás: Arcanum)

A Rábaköz-Tóköz vízpótlási projekt teljes egésze öt kistájra helyezkedik el (forrás: Magyarország kistájai – Csorba Péter, 2021): Répce-sík, Alsó-Rába-völgy (a régi tájbeosztás alapján Rábai teraszos sík és Rába-völgy), Kapuvári-sík, Csornai-sík, illetve Alsó-Kemeneshát. A kistájak a Duna–Morva–Rába-medence nagytáj, Kisalföld nagytájrézletének a Vas–Soproni-síkság középtáj, illetve a Rábaköz középtáj területén találhatók. Az I. ütemben fejlesztésre kerülő vízgazdálkodási rendszer az említett kistájak közül az **Alsó-Rába-völgyet, a Kapuvári-síkot és a Csornai-síkot érinti**. A fejlesztés területén északon a Rábca, délen és keleten a Rába, valamint a Hanság kisebb-nagyobb vízfolyásai alakították a tájat.

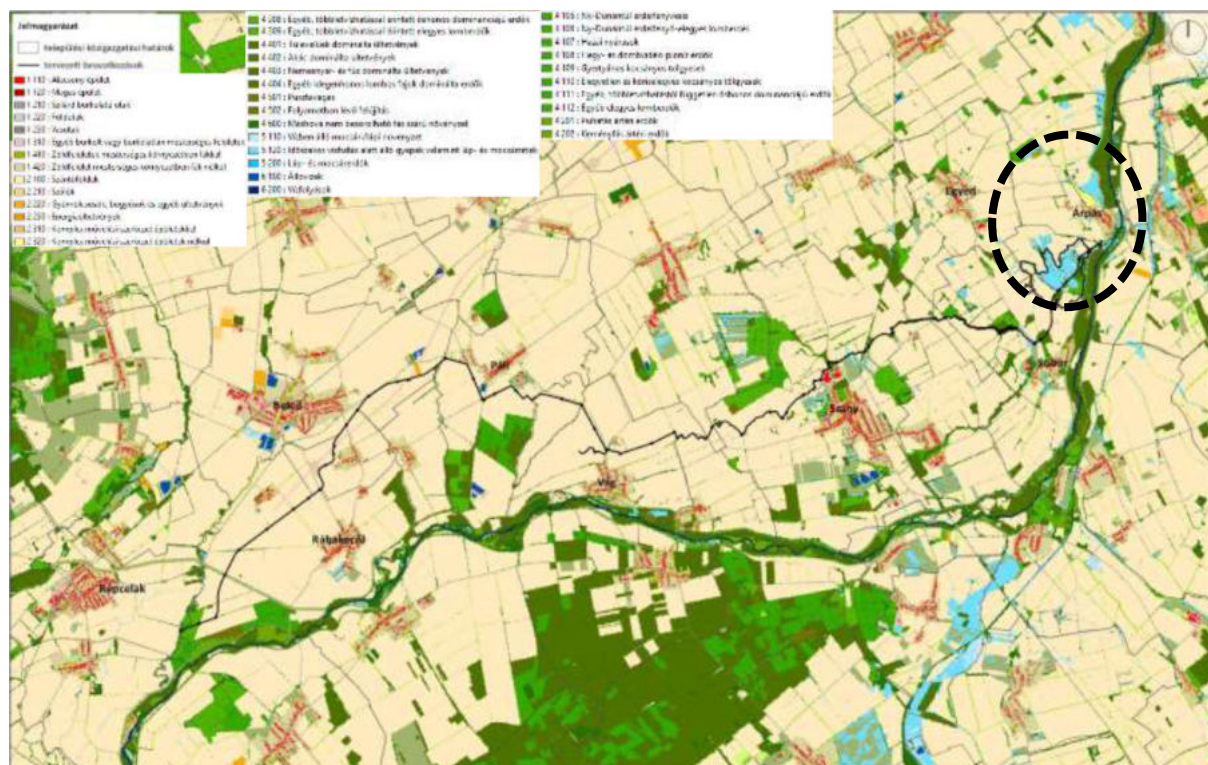

27. ábra: Magyarország felszíni térképe

ÁRPÁS KÖZSÉG TELEPÜLÉSTERVEZÉSI ESZKÖZEINEK MÓDOSÍTÁSA

Alapvetően szántóföldi mezőgazdasági tájhasználatok dominálják a domborzati viszonyokat tekintve sík területet, de számottevő az erdőgazdálkodási területek aránya is. Főként természetszerű tájalkotó elemek és elem-együttesek (fasorral kísért csatorna, facsoportok, ültetvény) gazdagítják a tájkaraktert.

A mezőgazdasági területeket a szabályozott vízfolyások és mesterséges csatornaszakaszok mellett, a művi eredetű vonalas létesítmények szervezik. A Rábaköz szántóföldjei túlnyomórészt jó minőségűek, a szintén domináns erdőgazdasági területeken túl helyenként kisebb mocsaras területek is gazdagítják a tájat. A parcellákat tagoló mezővédő erdősávok, fasorok, facsoportok ökológiai, tájszerkezeti és tájképi szempontból is meghatározóak, kiemelt tájképi értéket képviselnek. A jelenlegi térszerkezetben mozaikosan fennmaradt gyepterületek fontos szerepet játszanak a biodiverzitás és a tájszintű-sokféleség megőrzésében, illetve az ökoszisztéma szolgáltatások fenntartásában Árpás település területén is.

28. ábra: A tervezési terület környezete a Nemzeti Ökoszisztéma Alaptérképen (forrás: KHV 2023)

A tervezési terület zöme belvízzel veszélyeztetett területek közé tartozik. A növényborítottsága így vegyes, facsoportok csak foltokban találhatóak a területen, a tervezett élőhely nagy része gyepek, természetes növényállománnyal rendelkezik.

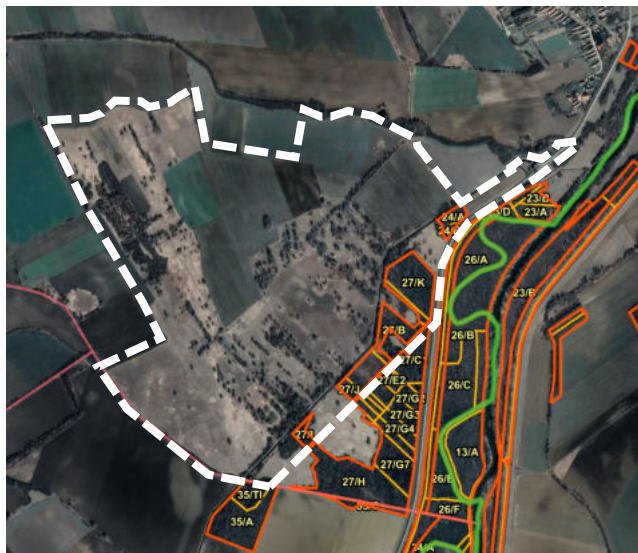
29. ábra: Állandó gyepek – zöld sraff (forrás: MEPAR PORTÁL)

30. ábra: Belvízzel veszélyeztetett területek (forrás: MEPAR PORTÁL)

Mint a projekt számos területén, úgy az árpási tervezési területen belül több kisebb kataszteri erdőterület található, melyek egy részét a tervezett beavatkozások közvetlenül is érintik.

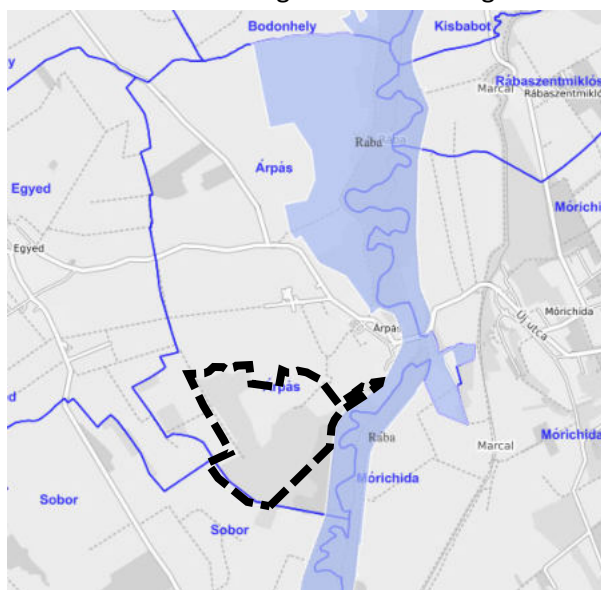
Az ültetvények állományaiban egyes nemesnyaras és kőrises faállománytípusok dominálnak. A magántulajdonú erdőrészeket elsődleges rendeltetése a faanyagtermelés.

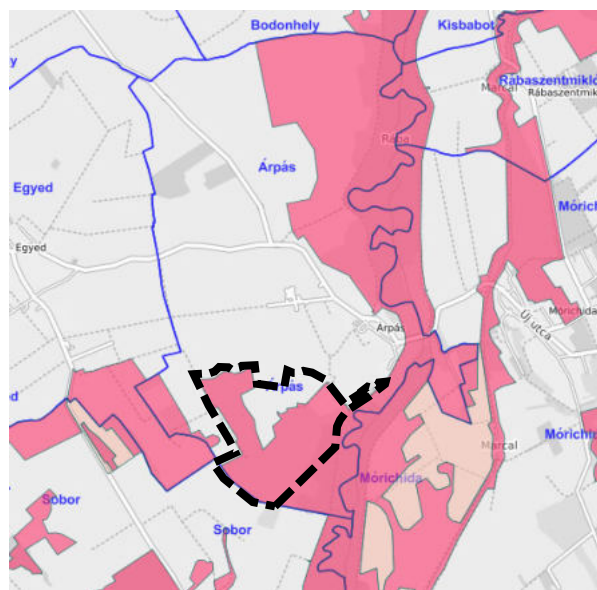
31. ábra: Érintett erdőtagok (forrás: erdoterkep.nebih.gov.hu)

A tervezési területet a természetvédelmi oltalom alatt álló területek közül közvetlenül csak az Országos Ökológiai Hálózat övezetei, illetve Natura 2000 területek érintik.

Árpás területén a tervezési területet az ökológiai hálózat ökológiai folyosója érinti, a terület a Natura 2000 területek különleges természetmegőrzési területével határos.

32. ábra: Natura 2000 területek érintettsége (forrás: OKIR)

33. ábra: Országos Ökológiai Hálózat érintettsége
(forrás: OKIR)

A természet védelméről szóló 1996 évi LIII. sz. törvény rendelkezik a tájak védelméről is: „meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról”.

A beruházás és az azzal járó tájhasználati változás szükségszerű, hogy a természeti adottságoknak jobban megfelelő tájgazdálkodás alakulhasson ki, hogy a térségi vízgazdálkodás, vízmegtartás eredményeként hosszútávon stabil tájhasználat maradjon fenn, és vizes élőhelyek rehabilitációja valósuljon meg. A beavatkozás pozitívan befolyásolja a tájpotenciál alakulását: a klimatikus viszonyok javulnak, nő a tájak és az élőhelyek diverzitása, a mezőgazdasági termelékenység megőrződik. A fejlesztés célja: „a táji vízgazdálkodási helyzet javítása a természetvédelmi érdekeket integráló módon”.

A megújuló területhasználat az építés, kialakítás fázisában időszakos terheléssel jár, melynek folyamatait nagyfokú gondossággal szükséges tervezni és a lakossággal kommunikálni. Lokálisan a kivitelezési tevékenységből adódó átmeneti zavaró hatások és az átmeneti területfoglalás mellett a beavatkozásokhoz szükséges terület-igénybevételek negatív hatással vannak a tájra, helyi ökoszisztémákra (pl. fásszárú növényzetirtás, kotrás). Hosszútávon azonban térségi szinten a vízrendszer működéséből adódó hatások előnyösek a tájhasználatra, illetve várhatóan a térség mezőgazdasági és ökológiai potenciálja is növekedni fog. A táj vízellátottságának javulása természetvédelmi szempontból kiemelkedően fontos és a térség élhetőségét is javítja.

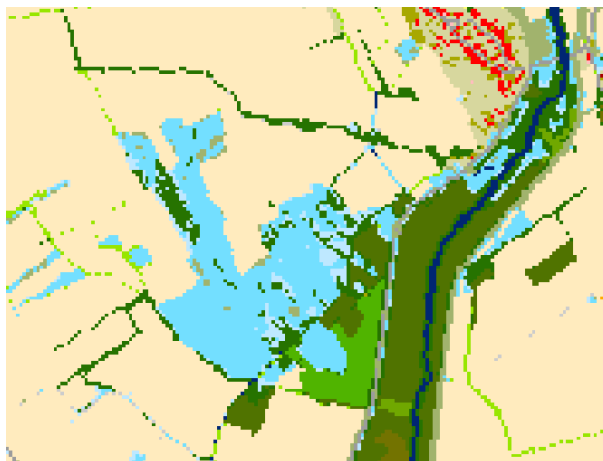
Az új művi tájelemek (pl. az összeköttetést biztosító csatornaszakaszok vagy a mederszelvények bővítése) helye a meglévő tájszerkezethez igazodva lettek megtervezve, pl. utak mentén, táblahatárokon, területhasználat-váltásokon. Ha a csatorna egyik partja gyepterülettel vagy egyéb fás szárú állománnyal határos, ott törekedni kell a túlsó partról történő munkavégzésre a zavarás és területfoglalás elkerülése érdekében.

A tájszerkezet és a környezetvédelem szempontjából is fontos a projekt hatásterületén található erdőterületek, erdősávok, fasorok és gyepterületek védelme, igénybevételének minimalizálása és a védett értékek elkerülése. A Natura 2000 területeken és az országos ökológiai hálózat elemein kerülni kell a területfoglalást, az anyagdepónia és a munkaterület kialakítását. Javasolt e területek ideiglenes lekerítése is a degradáció elkerülése miatt.

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény alapján üzemtervezett erdők igénybevétele és fakivágás esetén csereerdősítés szükséges vagy lehetőség nyílik időleges erdőterület igénybevételre. A tervezési területen a mederbővítés érdekében fakivágások a lehető legkisebb mértékben végzendőek, a vizes élőhely kialakítás érdekében fakivágás nem szükséges. Amennyiben szükséges a pótlás, úgy a környezeti hatástanulmány az erdőterületek helyben történő újraterelítését javasolja, így nincs szükség végleges területigénybevételre.

A kivitelezés befejezésével javasolt a munkaterületek rehabilitációja (tereprendezés, növénytelepítés). A módosítás során új beépítésre szánt terület nem kerül kijelölésre, így az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 7. § (3) bekezdés b) pontja szerinti BAÉ visszapótlása nem szükséges.

A vízvisszatartásra tervezett terület mélyfekvésű, gyakran vízzel borított terület, ahol a mezőgazdasági területhasználat a táji adottságokkal összhangban van, gyepeként hasznosított (időszakos vízhatás alatt álló gyepek valamint láp- és mocsárrétek ökoszisztémák¹). A javasolt vízgazdálkodási területen a ligetes faállománnyal borított gyepterület ökológiai igényeit kielégítő tocsogós állapot (természetes léptékű és dinamikájú árasztás) biztosítását kívánják megvalósítani.

34. ábra: Ökoszisztéma Alapérték kivágata
(forrás: <http://alapterkep.termeszetem.hu/>)

A vízjárta területen a mélyebben fekvő, kevésbé kezelt (kezelhető) területeken nádasállomány jelenhet meg, amely kiterjedését legeltetés esetén az állatok csökkenthetik, de akár taposástűrő fajok is elszaporodhatnak a területen. A beavatkozást követően a gyepegazdálkodás a jövőben is folytatható marad, melynek hatására a mocsárréti növényzet természetességének javulása várható (a vizes élőhelyekhez kötődő védett fajok térhódítása mellett).

¹ Forrás: NÖSZTÉP

3.7. KÖRNYEZETI HATÁSOK

A települések tervmódosításához az érintett államigazgatási szervek véleménye alapján az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet szerinti külön környezeti értékelés készült, amit a dokumentáció 3. melléklete tartalmaz.

A fejezetben forrásként használtuk a Rábaköz-Tóköz vízpótlás fejlesztés I. ütem Környezeti hatástanulmányát (2023), melyet Mészáros Szilvia, dr. Tombácz Endre, Puskás Erika, Zsemle Ferenc, Szappanos Márton, Ambrus András, Gyurina Tamás, László Tibor és dr. Mesterházy Attila készített.

A projekt környezeti hatástanulmánya eltér a megszokott hatásvizsgálatoktól, ahol a beavatkozások többnyire negatív hatásokkal járnak, hiszen **a fejlesztés célja** az új víz- és tájgazdálkodási rendszer optimális működése, vagyis **a meglévő állapot javítása**.

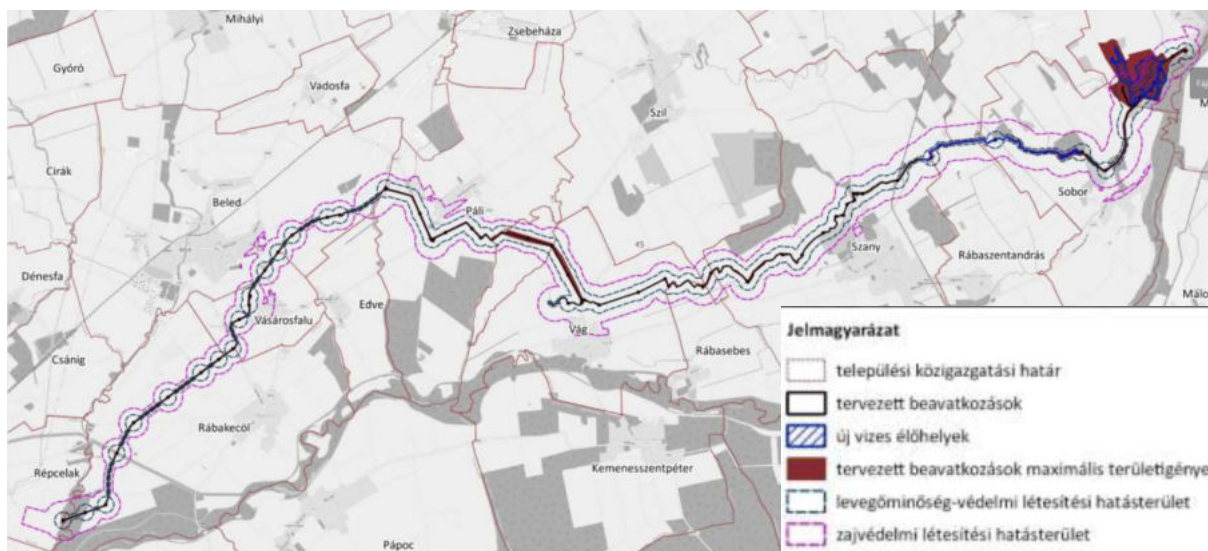
A beavatkozás közvetlen és közvetett hatásaiként, a térség a természet adta adottságokhoz való jobb alkalmazkodás elérésével, a terület eltartóképességének javításával, a vízvisszatartással és vízpótlással, az optimális vízkormányzás által kialakuló új lehetőségek kihasználásával, valamint a vizes élőhelyek kialakításával, és az ottani életfeltételek javításával hosszú távon is állapotjavulást tud eredményezni. A projekt negatív hatásai is megjelenhetnek a beavatkozás során, azonban a kedvezőtlen minősítésű változások többnyire csak kisebb területrészekre vagy rövidebb időszakokra terjednek ki.

A kialakított új vízrendszer optimális működtetése esetén a hatásterület mozaikosan jelenik meg az új vízzel borított területeken, illetve ezek és a csatornák, vízfolyások tágabb környezetében. A növekvő talajvízszint, a javuló talajvízháztartás és a kedvezőbb mikroklimatikus helyzet az alapja a hatásterület meghatározásának, azonban eleinte csak lokális hatások várhatók. Az új vízrendszer megvalósulásával a mozaikos érintettség hosszabb távon a térség nagyobb részére is pozitív hatásokkal járhat, mivel a jelenleginél kedvezőbb, a táji adottságokhoz jobban illeszkedő tájhasználat alakulhat ki, így akár a természetvédelem értékmegőrzési feladatának feltételei is javulhatnak. A vízfelületek párolgása pozitív hatással van a terület mikroklimatikus adottságaira is, elsősorban a hőháztartásra és a páratartalomra.

A vízpótlással érintett vízfolyásszakasz és a vizes élőhely tágabb környezetének erdőire és rétjeire, akár mezőgazdasági területeire, legelőire, szántóira is pozitív hatással lehet a beavatkozás, hiszen feltöltődhet a talajvíz a környező területeken, így ellenállóbbá válnak az aszálytal és az éghajlatváltozással szemben is. Az üzemelés hatására csökken a terület belvízérzékenysége is és javulnak a mezőgazdasági termelési feltételek.

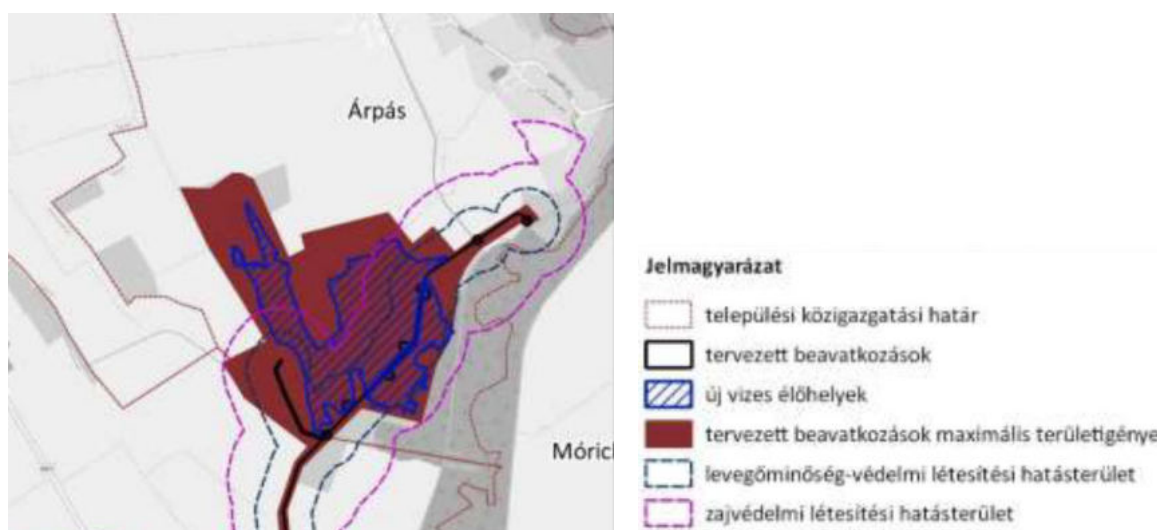
A negatív hatások kiterjedése időszakos és lokális, a hatásterületük a fejlesztés speciális jellege miatt jórészt megfelelnek az építési hatások hatásterületének, mint a talaj-, levegő-, zaj- és vízszennyezés, a lefolyásváltozás, illetve az élővilág érintettsége. A hatástanulmány a beavatkozások néhány 100 m-es környezetében jelölte ki ezeket a hatásterületeket és a vizsgálatok is erre vonatkozóan készültek. Többnyire a teljes hatásterületet a szálló por, mint mértékadó légszennyező anyag, illetve a zaj hatásterülete adja meg. Az építési tevékenységből adódó közvetett élővilágvédelmi hatásterület megegyezik az imént említett zaj- és levegővédelmi létesítési hatásterületek összesített területével. A közvetlen élővilágvédelmi, tájhasználati és talajvédelmi hatásterület pedig a kivitelezés becsült maximális területigényével (a beavatkozások tengelyvonalától mért 20 m-es sávval) egyezik meg. A környezetvédelmi szempontból meghatározható egyesített hatásterületet pedig a maximális területfoglalás területe, a zajvédelmi hatásterülettel kiegészítve adja.

A beavatkozási helyszíneken, illetve a néhány száz méteres környezetükben még a nagyobb volumenű szállítások okozhatnak területileg is megjeleníthető többletterheléseket, szintén a kivitelezési időszakban. A levegő- és zajterhelésen keresztül az emberi egészséget is érhetik közvetett hatások, illetve tájhasználat-zavarások is fennállhatnak. Az építési tevékenységhez szükséges maximális területigényt tekintve egyértelműen nem zárható ki az üzemtervezett erdők, rétek, legelők érintettsége sem, emellett szükségessé válhat egyéb fásszáru növényzetirtás is (pl. beerdősült csatornamedrek miatt).

35. ábra: A beavatkozások kedvezőtlen hatásainak hatásterülete (forrás: KHT)

Néhány településen pontszerű, néhányon a nyomvonal mentén vonalas kiterjedésű a hatásterületek kialakulása. Árpás esetében a vizes élőhely kijelölése nem jár konkrét beavatkozással, így zaj- és levegővédelmi szempontból hatásterülete sem mérvadó. A csatorna szélesítésével azonban, a mentén vonalasan, illetve a vízáttemelő környékén pontszerűen és megjelennek a hatások. A levegőminőség-védelmi létesítési hatásterület kb. 0,2 km-re, a zajvédelmi létesítési hatásterület többnyire kb. 0,4 km-re terül el a csatornaszakasz tengelyétől számítva.

36. ábra: A településen megvalósuló beavatkozások kedvezőtlen hatásainak hatásterülete (forrás: KHT)

A csatornarekonstrukciók során kikotort földet depóniákban helyezik el, melyek a parti sávban kerülnek kialakításra. A depóniák állandóak lesznek, a szállítás így nem jár többletterheléssel (helyben kerül hasznosításra). A csatornák menti tervezett depóniák max. 1-2 m magasságúak lesznek. Új mederburkolat, partbiztosítás, új partvédő burkolat nem tervezett a beavatkozás során.

A tervezett változtatás nyomán a tájkarakter jellege nem változik. A tájképre gyakorolt hatás elviselhető mértékű.

A vizeket érintő hatások

A vízpótló rendszer megvalósulása, illetve a vizes élőhely kialakítása a térség jobb vízellátottságát segíti, mely ezen a szélsőséges vízellátottságú területen a vizek szempontjából is feltétlen javító hatásnak tekinthető.

A fejlesztés **a felszíni vizek szempontjából** értékkeremtő hatású és a használati lehetőségeket is bővíti. A csatornák rekonstrukciójával megnőnek a vízkormányzási lehetőségek és a szállítható vízmennyiség, valamint a vízborítás időtartama is növekszik. Az ideiglenes tározók kialakítása és a medertározási lehetőség kihasználása pedig növeli a vízzel borított területek nagyságát. A terület vízháztartása is javul a korábbi és az új vízfelületek, valamint a visszatartott vizek hatására, sőt, a beavatkozások hatására, az aszályosabb években is megvalósítható az érintett területek vízpótlása, tehát a vízpótló rendszer jobban alkalmazkodik a szélsőséges helyzetekhez.

A csatornák kotrásával és rekonstrukciójával az eredeti vízz szállító képességük visszaállítható, így vízmennyiségi szempontból is javító hatással bír a beavatkozás. Az érintett két víztest a feliszapolódás tekintetében eddig is kiváló minőségű volt, ezt a minősítést a beavatkozás a jövőben is elősegíti.

Az érintett vízfolyásokat, víztesteket eltérő hatások érintik. Az Árpást is érintő **Vág-Sárdos-Megág-csatornán** a megfelelő vízkormányzás esetében mind mennyiségi, mind minőségi szempontból javító hatással számolhatunk, mivel a szállítható vízmennyiség növekszik, ami a csatorna vízminőségére várhatóan kedvező hatással lesz, a terhelésérzékenységet pedig csökkentheti.

A felszín alatti vizek táplálása szempontjából a rendszer vízpótló része alárendelt jelentőségű, a funkciója elsősorban a vizek célterületekre történő eljuttatása. A Vág-Sárdos-Megág-csatornán lehet számolni a felszín alatti víz táplálásával, a vízrekesztő mederburkolat és agyagpaplan hiánya miatt. A felszín alatti vizek mennyiségi állapotára legfeljebb ideiglenesen lehet javító hatással a mederanyag kotrása vagy a csatorna keresztmetszetének bővítése, érdemben egyik sem változtat a korábbi viszonyokon. Ugyanakkor a beavatkozás révén időszakos vízborítású wetlandek jönnek létre, melyeken talajvízszint-emelkedés várható. Összességében javító hatással lehet a beavatkozás a felszín alatti vizekre.

Az élővilágot érintő hatások

Az ökológiai állapot javítását szolgáló vízpótló intézkedések hozzájárulnak a vizes és természetközeli területek hosszú távú fenntarthatóságához. A medrekben és a vizes élőhelyeken rendelkezésre álló többletvíz a beszívargással hozzájárul a felszín alatti vizek mennyiségi állapotának javításához. Az épülő műtárgyak lehetővé teszik a víz mederben történő visszatartását, így **az árpási területen** lévő vizes élőhelyek vízpótlása, a vízfolyások és csatornák kedvezőbb ökológiai állapotának kialakulása hozzájárul a klímaváltozásból adódó vízgazdálkodási szélsőségek kezeléséhez.

Az **új összekötő csatornán keresztül** a vízi élővilág újra benépesítheti a **Vág-Sárdos-Megág-csatorna** tartósan száraz, időszakos szakaszait.

A projekt természet- és élővilágvédelmi hatásaira is igaz, hogy míg a megvalósítás számos kedvezőtlen következménnyel járhat, addig az üzemeltetés számos és hosszabb távon mutatkozó kedvező hatással jár. Már az is pozitívan hat, ha a víz tartósan jelen lehet a számos mesterséges és erősen módosított vízfolyásban, így életteret biztosíthat a vízi élővilág számára, illetve kedvezőbb életkörülmények alakulhatnak ki az élő csatornák mentén. A vizes élőhelyek a megfelelő vízborítás mellett jelentős értéknövelésnek tekinthetők.

A kedvezőtlen, esetlegesen terhelő hatások csökkentésére tesz a környezeti hatástanulmány hatásmérséklő javaslatokat.

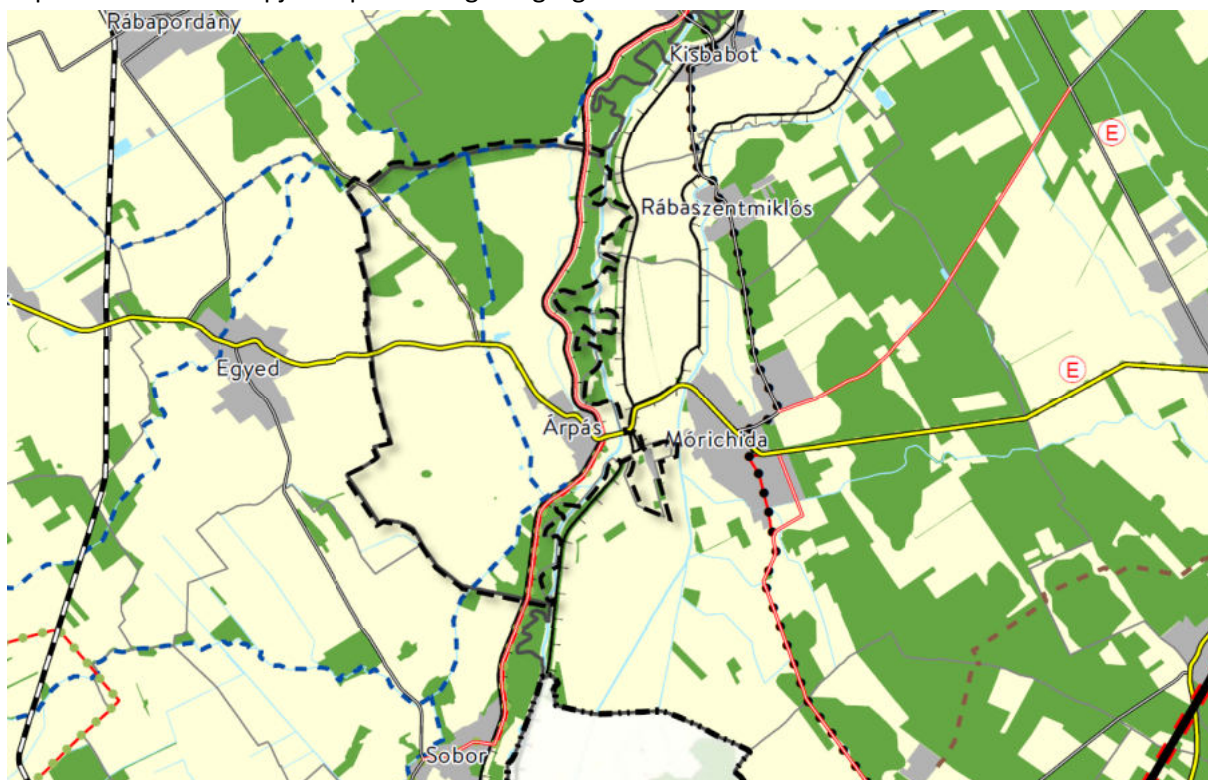
3.8. TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZHANG VIZSGÁLATA

Az alábbi magasabb rendű tervekkel szükséges összhangban lennie a készülő településtervnek:

- Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (továbbiakban: MaTrT)
- A területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet (továbbiakban: MvM rendelet)
- Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Győr-Moson-Sopron megye területrendezési tervéről szóló 7/2022. (IX.17.) önk. rendelete (továbbiakban: GyMSM TrT)

Mivel a megyei területrendezési terv immár összhangban van a MaTrT-vel és az MvM rendelettel, így a területrendezési tervekkel való összhangot a megyei területrendezési terv térképi mellékleteinek felhasználásával vizsgáljuk és az alátámasztó munkarészben igazoljuk.

A GyMSM TrT Térségi Szerkezeti Tervét a rendelet 2. melléklete tartalmazza. A GyMSM TrT mellékleteit képező táblázatok alapján Árpás Község közigazgatási területét az alábbi területfelhasználások érintik:

37. ábra: Győr-Moson-Sopron Megye Térségi Szerkezeti Tervének kivágata (forrás: GyMSM TrT – 2022.)

A GyMSM TrT 13. mellékletének 5. sora alapján Árpás területén 296,9 ha erdőgazdálkodási térség, 1071,1 ha mezőgazdasági térség, 12,7 ha vízgazdálkodási térség, 45,5 ha települési térség borítja. A község közigazgatási területét sajátos területfelhasználású térség nem érinti.

Árpás közigazgatási területét érintő műszaki infrastruktúra elemek:

- Rábacsanak – Tét – Felpéc meglévő térségi szerepű összekötőút
- Csorna – Rábapordány – Árpás meglévő mellékút
- Sobor – Árpás – Bodonhely – Rábacsécsény tervezett mellékút
- Acsalag – Csorna – Dör – Árpás – Szany – Vág – (Veszprém megye) tervezett térségi kerékpárút
- Rábapordány – Árpás meglévő térségi csatorna
- Vág- Sárdosér-Megág-csatorna: Vág – Szany – Árpás településeket érintő meglévő térségi csatorna
- Vág-Sárdosér-Megág-csatorna-elvezető-csatorna: Árpás települést érintő meglévő térségi csatorna
- Buga-csatorna: Szany – Árpás településeket érintő meglévő térségi csatorna
- Kepés-Lesvári-főcsatorna: Árpás – Kóny – Abda településeket érintő meglévő térségi csatorna
- Árpás-répcsaszemerei árvízvédelmi szakasz (meglévő elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal)

- Mórachidai-sárvári árvízvédelmi szakasz (meglévő elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal)
- Koroncú-mórachidai árvízvédelmi szakasz (meglévő elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal)
- Győr-árpási árvízvédelmi szakasz (meglévő elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal)

Az országos műszaki infrastruktúra-hálózatok és a műszaki infrastruktúra egyedi építményeit a MaTrT 15. § (2), (3) és a 17. § (2) bekezdése szerint előírtaknak megfelelően szükséges jelölni a településrendezési tervben.

A módosítással érintett terület zöme mezőgazdasági, kisebb része erdőgazdálkodási területet, valamint a Vág-Sárdos-Megág-csatorna területe vízgazdálkodási térséget érint. A műszaki infrastruktúra elemek közül kizárólag a Vág – Szany – Árpás településeket érintő meglévő térségi csatornát érinti a beavatkozás, a csatorna nyomvonala nem változik. A módosítás egyedi építményt nem érint.

Térségi övezetek

A GyMSM TrT 5. § (2) bekezdése alapján a 3/1-3/11 melléklet szerinti térségi övezetek területén a MaTrT és a MvM rendelet szerinti előírásokat kell alkalmazni. A 3/12-3/17 mellékletek az egyedileg meghatározott megyei övezeteket tartalmazzák, melyekre a GyMSM TrT ad előírásokat.

Ökológiai hálózat övezetei

Árpás közigazgatási területét az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete érinti. Az övezetekre vonatkozó előírásokat a MaTrT 26-27. §-a tartalmazza.

A beavatkozás a természetes élőhelyek fenntartása szempontjából kedvező, az övezeti előírásokkal a beavatkozás összhangban van.

Jelmagyarázat:

- Ökológiai hálózat magterületének övezete
- Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete
- Ökológiai hálózat pufferterületének övezete

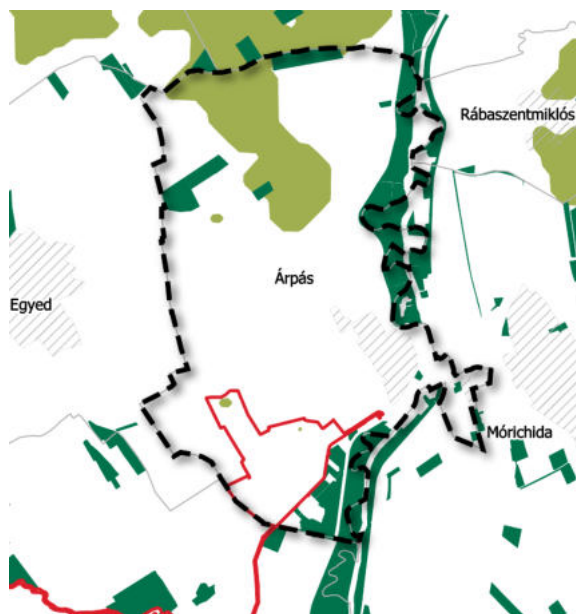
Kiváló és jó termőhelyi adottságú szántók övezete

A község külterületének nyugati része, illetve a középső része érintett az övezetekkel.

A beavatkozás nem érinti az övezeteket.

Jelmagyarázat:

- Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete
- Jó termőhelyi adottságú szántók övezete

Erdők övezete és erdőtelepítésre javasolt terület övezete

Árpás közigazgatási területét az erdőtelepítésre javasolt terület övezete elsősorban az északi területeken, valamint két kisebb foltban a tervezési területen belül is érinti. Erdők övezete által a Rába menti területek, illetve a külterületi nagyobb, összefüggő erdőfoltok érintettek.

A beavatkozás nem érinti az erdők övezetét. Az erdőtelepítésre javasolt terület övezetére az MvM rendelet 3. §-a tartalmaz előírásokat.

Jelmagyarázat:

- Erdők övezete
- Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

Tájképvédelmi terület övezete

Tájképvédelmi terület övezetével elsősorban a Rába és a Kepés-Lesvári-csatorna közti területek érintettek, valamint a település teljes belterülete is. Az övezetre vonatkozó előírások az MvM rendelet 4. §-ában találhatók.

Az élőhely és a mederbővítés tájba illesztve, a jelenlegi használat megőrzése mellett kerül kialakításra. A beavatkozás az övezeti előírásokkal összhangban van.

Jelmagyarázat:

- Tájképvédelmi terület övezete

Világörökségi és világörökségi várományos terület által érintett települések övezete

Árpás község területét az adott övezet nem érinti.

Jelmagyarázat:

- Világörökségi terület övezete által érintett települések
- Világörökségi várományos terület övezete által érintett települések
- Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete által érintett települések

Vízminőség-védelmi terület övezete

A Rába menti területeket, kb. 400-500 m-es távolságig érinti a vízminőség-védelmi terület övezete, így az érintettség Árpás keleti részein is jelentős. Az övezetre vonatkozó előírásokat az MvM rendelet 5. §-a és a GyMSM TrT 9. §-a tartalmazza.

Az övezetre vonatkozó rendelkezésekkel a tervezet összhangban van.

Jelmagyarázat:

 Vízminőség-védelmi terület övezete

Nagyvízi meder övezete

Az övezet a Rába közvetlen környékére terjed ki. Az MvM rendelet 6. §-a ad előírásokat. A beavatkozás nem érinti az övezetet.

Jelmagyarázat:

 Nagyvízi meder övezete

Honvédelmi és katonai célú terület övezete

Árpás község területét az adott övezet nem érinti.

Jelmagyarázat:

 Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett település

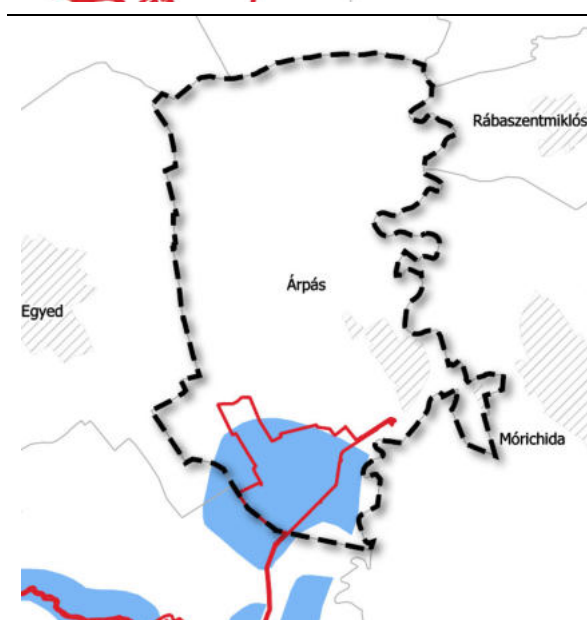

Ásványi nyersanyagvagyon övezete

Árpás község területét az adott övezet nem érinti.

Jelmagyarázat:

 Ásványi nyersanyagvagyon övezete által érintett települések

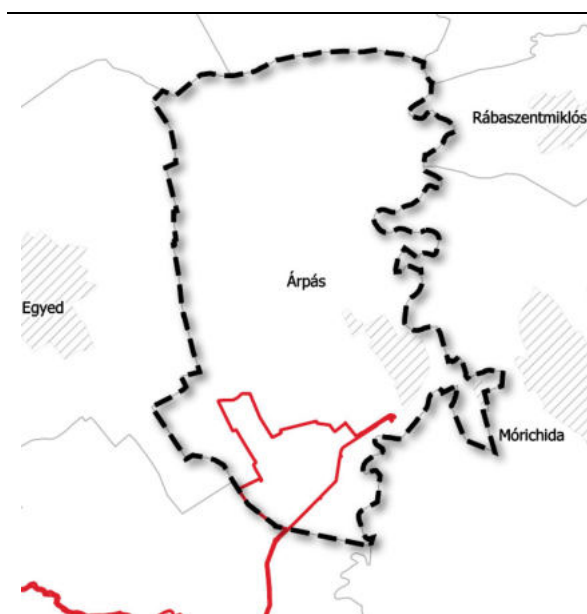
Rendszeresen belvízjárta terület övezete

Árpás területét a mélyen fekvő, folyó és patakparti területeken érinti az övezet. A vonatkozó előírások az MvM rendelet 9. §-ában szerepelnek.

A beavatkozás során új beépítésre szánt terület nem kerül kijelölésre, a belvízjárta területek lehatárolását az élőhely kijelölése során figyelembe vették, a módosítás az övezeti előírásokkal összhangban van.

Jelmagyarázat:

 Rendszeresen belvízjárta terület övezete

Földtani veszélyforrás területe által érintett települések övezete

Árpás község területét az adott övezet nem érinti.

Jelmagyarázat:

 Földtani veszélyforrás terület övezete által érintett települések

Győri agglomeráció és soproni nagyvárosi településeggyüttes övezete

Árpás község a Győri agglomeráció része. A vonatkozó előírásokat GyMSM TrT 10. §-a tartalmazza.

A településre jelenleg nem készül új terv, így a vonatkozó előírások nem relevánsak a beavatkozás szempontjából.

Jelmagyarázat:

 Győri agglomeráció és a soproni nagyvárosi településeggyüttes övezete

Natúrparkok övezete

Árpás község területét az adott övezet nem érinti.

Jelmagyarázat:

 Natúrparkok övezete

Natura 2000 területek övezete

A Rába menti területeket érintő övezet előírásait a GyMSM TrT 12. §-a tartalmazza.

A beavatkozás nem érinti az övezetet.

Jelmagyarázat:

 Natura 2000 területek övezete

Árvízi kockázatkezelési terület övezete

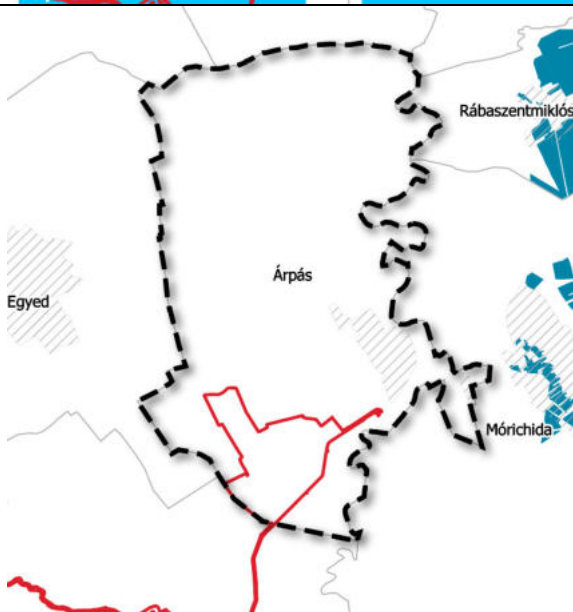
Közel a teljes közigazgatási területet érintő övezet előírásai a GyMSM TrT 13. §-ában található.

A beavatkozás a vízmegtartás érdekében történik, így a módosítás az övezeti előírásokkal összhangban van.

Jelmagyarázat:

Árvízi kockázatkezelési terület övezete

Szélerózióknak kitett terület övezete

Árpás község területét az adott övezet nem érinti.

Jelmagyarázat:

Szélerózióknak kitett terület övezete

Nap- és szélerőmű létesítésének korlátozásával érintett terület övezete

Árpás község területének keleti és déli részén lehetőség van nap- és szélerőmű elhelyezésére, melyhez az előírások a GyMSM TrT 15. §-ában található.

A beavatkozás során sem naperőmű, sem szélerőmű telepítése nem várható, így a módosítás az övezeti előírásokkal összhangban van.

Jelmagyarázat:

Nap- és szélerőmű létesítésének korlátozásával érintett terület övezete

A tervezési terület jelentős része mezőgazdasági, kisebb része erdő-, illetve vízgazdálkodási területfelhasználású területen fekszik, műszaki infrastruktúra elemek közül csak a térségi csatornákat érinti.

A beavatkozás a következő övezeteket érinti:

- Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete
- Erdőtelepítésre javasolt terület övezete
- Tájképvédelmi terület övezete
- vízminőség-védelmi terület övezete
- Nagyvízi meder övezete
- Rendszeresen belvízjárta terület övezete
- Győri agglomeráció és soproni nagyvárosi településegüttes övezete
- Árvízi kockázatkezelési terület övezete
- Nap- és szélenergiát felhasználó létesítésének korlátozásával érintett terület övezete

Vízgazdálkodási terület kijelölése nyomán területfelhasználás változás történik a tervezési területen. Új beépítésre szánt terület, illetve új hálózatot befolyásoló közlekedési infrastrukturális elem nem kerül kijelölésre, bányászattal kapcsolatos tevékenység a területen nem lesz.

Az előírások nem befolyásolják a tervezett területfelhasználások kijelölését. Összességében megállapítható, hogy a módosítás mind a MaTrT, mind az MVM rendelet, mind a GyMSM TrT előírásaival összhangban van.

4. MELLÉKLETEK

1. melléklet: Önkormányzati határozatok

2. melléklet: Érintett terület lehatárolása

3. melléklet: Környezeti értékelés

1. melléklet: Önkormányzati határozatok

Árpás község Önkormányzata
Árpás, Kossuth u. 27.
9132
11/2023.

Jegyzőkönyvi kivonat

Készült: Árpás Község Önkormányzati Képviselő-testületének 2023. április 20. napján megtartott nyilvános testületi üléséről.

Tárgy: Előterjesztés településrendezési eszközök módosításáról

A szavazásban részt vevő képviselők száma: 5 fő.

A képviselő-testület 5 igen egyhangú szavazattal meghozta alábbi határozatát:

Árpás Község Önkormányzata Képviselő-testületének

22/2023.(IV.20.) számú Határozata

a településrendezési eszközök módosításáról

Árpás Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy:

1. támogatja „A Főművi vízpótló rendszerek építési munkái, új hálózatok és rendszerek kialakítása: Rábaköz-Tóköz vízpótlás fejlesztése” című RRF-4.1.1-22-2022-00001 azonosító számú projekt megvalósítását, ennek érdekében módosítja településrendezési eszközeit.

2. a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 68. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja értelmében **kiemelt fejlesztési területté nyilvánítja a következő telkeket:**

0174/3, 0179, 0180/2, 0181/1, 0181/10, 0181/11, 0181/12, 0181/2, 0181/3, 0181/4, 0181/5, 0181/6, 0181/7, 0181/8, 0181/9, 0182, 0183/12, 0183/13, 0183/14, 0183/15, 0183/17, 0183/18, 0183/19, 0183/20, 0183/21, 0183/22, 0183/23, 0183/24, 0183/25, 0188, 0189/1, 0189/2, 0189/3, 0189/4, 0189/6, 0189/7, 0189/8, 0190, 0192, 0194, 0195, 0196/1, 0196/2, 0196/4, 0196/5, 0196/6, 0197/10, 0197/11, 0197/2, 0197/3, 0197/4, 0197/5, 0197/6, 0197/8, 0197/9, 0200, 0201/10, 0201/11, 0201/12, 0201/13, 0201/3, 0201/4, 0201/6, 0201/7, 0201/8, 0201/9, 0202, 0203/4, 0203/5, 0203/6, 0203/7, 0203/8, 0203/9, 0211/1, 0211/2, 0223/5, 0224/2

3. az 1. pont szerinti tervmódosítás költségei a VIZITERV Environ Kft-t terhelik,

4. elfogadja a határozat mellékletét képező feljegyzést,

5. felhatalmazza a polgármestert, hogy intézkedjen a tervmódosítás előkészítéséről, valamint arra, hogy a beruházással kapcsolatos dokumentációt a képviselő-testület nevében eljárva aláírja.

Határidő: folyamatos

Felelős: Szabóné Kovács Alice polgármester

Szabóné Kovács Alice sk.
polgármester

Tarr Attila sk.
jegyző

A kivonat hitelélül:

Árpás, 2023. április 25.

Németh Dóra
aljegyző

FŐÉPÍTÉSZ ÉS TELEPÜLÉSTERVEZŐ KÖZÖS FELJEGYZÉSE
ÁRPÁS KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVÉNEK MÓDOSÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOSAN
- Rábaköz-Tóköz vízpótlás fejlesztése -

A településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII.15.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. rend.) 7. §-a alapján a megalapozó vizsgálat és alátámasztó javaslat készítésével kapcsolatban, a településrendezési feladat mértékét tekintve, a következő tematikát határozzuk meg:

1. Bevezetés

- A tervezési feladat és hatásainak bemutatása

2. Jóváhagyandó munkarészek

- Településszerkezeti terv módosításának határozat tervezete és mellékletei
- HÉSZ rendelet módosításának tervezete és a szabályozási terv módosításának javaslata

3. Megalapozó vizsgálat és alátámasztó javaslat

- **A település főbb adatai, elhelyezkedése a településhálózatban**
- **Tervezett fejlesztés bemutatása**
- **Tervezési terület bemutatása** (területhasználat, tulajdonvizsgálat, telekszerkezet, épített környezet vizsgálata, korlátozások, településrendezési eszközök hatályos előírásai)
- **Településrendezési javaslat**
- **Tájrendezési vizsgálat és javaslat**
- **Környezeti hatások** – EVD és/vagy műleírás alapján
- **Területrendezési tervekkel való összhang vizsgálata** (hatályos területrendezési tervek, térségi szerkezeti tervvel való összhang igazolása, övezetekkel való érintettség bemutatása)

A megalapozó vizsgálat és az alátámasztó javaslat tartalmi elemei összevonhatók vagy átcsoportosíthatók. Megalapozó vizsgálatban és az alátámasztó javaslatban csak olyan mértékben szükséges ábrákat alkalmazni, hogy a módosítások alátámasztását elősegítse.

..., 2023. április

Németh Iván
települési főépítész

Koszorú Lajos
vezető településtervező
TT/1 01-1346

2. melléklet: Érintett terület lehatárolása

Érintett ingatlanok helyrajzi számai:

• 0181/6	• 0183/23	• 0197/6
• 0181/7	• 0183/24	• 0197/8
• 0181/8	• 0183/25	• 0197/9
• 0181/9	• 0189/4	• 0197/10
• 0181/10	• 0189/6	• 0197/11
• 0181/11	• 0189/7	• 0200
• 0181/12	• 0189/8	• 0201/3
• 0182	• 0190	• 0201/4
• 0183/12	• 0194	• 0201/6
• 0183/13	• 0195	• 0201/7
• 0183/14	• 0196/2	• 0201/8
• 0183/15	• 0196/4	• 0201/9
• 0183/17	• 0196/5	• 0201/10
• 0183/18	• 0196/6	• 0201/11
• 0183/19	• 0197/2	• 0201/12
• 0183/20	• 0197/3	• 0201/13
• 0183/21	• 0197/4	
• 0183/22	• 0197/5	

3. melléklet: Környezeti értékelés